

Delårsrapport augusti 2016

Härnösands kommun

Innehållsförteckning

Del 1 Förvaltningsberättelse

Omvärldsanalys	4
Kommunens styrning och mål	7
Finansiell analys	9
Medarbetare	16

Del 2 Verksamhetsberättelser

Kommunstyrelsen	20
Skolnämnden	24
Socialnämnden	27
Samhällsnämnden	30
Arbetslivsnämnden	33
AB Härnösandshus	36
Härnösand Energi & Miljö AB	37
Räddningstjänsten Höga Kusten-Ådalen	39

Del 3 Finansiella rapporter

Resultaträkning	41
Balansräkning	42
Noter	43
Driftredovisning, Inversteringsredovisning,	50

Förvaltningsberättelse

Omvärldsanalys

Samhällsekonomin

Den globala ekonomin har vänt efter oron i början på året. I Europa har det visat sig att Brexit inte var slutet på världen. På kort sikt har genomslaget varit litet men på längre sikt kan Brexit skapa oro. Faktum är att detaljhandeln i Storbritannien ökade under juli. Högre lönetillväxt i USA pressar marginalerna men positivare makroutsikter kompenserar för detta. Om Donald Trump vinner presidentvalet riskerar marknaden att handla i panik och kapitalet flyr USA med stor risk för att dollarn sjunker. USA:s riksbank blir då tvungen att höja räntan vilket i sin tur leder till att aktiekurserna sjunker i resten av världen.

Den svenska inflationen har stigit svagt sen sommaren 2015 men är långt ifrån Riksbankens inflationsmål på 2 procent. Riksbankens räntebana indikerar att räntan stiger först i slutet på 2017 vilket kan vara en mycket optimistisk prognos.

Räntan påverkar Härnösandshus och pensionsskulden

Ränteutvecklingen är främst betydelsefull för Härnösandshus som har huvuddelen av kommunkoncernens skulder till kreditinstitut. Dessutom påverkas kommunens pensions-skuld av förändringar i räntenivån. Kommunen har etablerat en pensionsstiftelse och redovisar hela sitt pensionsåtagande i balansräkningen. Pensionsstiftelsen har ett kapital om ca 240 mnkr. Med en räntenivå på -0,50 och i praktiken ingen inflation behöver stiftelsen bara ha en avkastning på 1-2 procent för att klara sitt åtagande. Den mycket låga räntan som marknaden erbjuder innebär att de investeringar som kommunen står inför blir billigare att finansiera. Kommunen har tagit tre större lån och räntan har varit noll eller t.o.m negativ. Detta innebär att kommunen får betalt för att låna pengar.

Risker och möjligheter för Härnösand

Härnösand, liksom länet och regionen, påverkas självklart av globala trender. Näringslivet och regionens invånare är i ökande grad berörda av beslut och förutsättningar som inte går att påverka lokalt eller regionalt. Risken är av övergripande karaktär och mycket svår att hantera för en relativt liten kommun. Ersättningarna för ensamkommande flyktingbarn kommer att sänkas från 1900 kr till 1350 kr per barn och dygn. Detta kommer innebära att beslutade budgetar måste hanteras med försiktighet.

Härnösands kommun arbetar dock strategiskt för att möta några av de framtida utmaningarna. Fokus under kommande år ligger till exempel på:

- etablering av hotell vid Kanaludden
- samarbetsprojekt med grannkommuner för att vinna stordriftsfördelar och minska kostnaderna

- pensionsavgångar, den demografiska utvecklingen och den ökade efterfrågan på välfärdstjänster gör kommunsektorn till en framtidsbransch
- utbyggnad av bredbandsnätet
- utveckling av ett arbetsmarknadsområde mellan Sundsvall och Örnsköldsvik med möjligheter till jobb och utbildning
- järnväg med dubbelspår mellan Härnösand och Gävle
- samarbete med Kramfors, Sollefteå och Örnsköldsvik för att utveckla besöksnäringen inom Höga kusten

Härnösands kommun lyckas med balansnumret att både gasa och bromsa samtidigt. Kommunens resultat är bra samtidigt som stora satsningar planeras i olika projekt. Det gäller till exempel byggandet av VA via Södra Sundet och etableringar av nya bostadsområden samt satsning på ett flyktingboende.

Näringsliv

Näringslivsarbetet omfattar näringslivsfrågor/företagslots, företagsetableringar, turismfrågor, landsbygdsutveckling, centrumutveckling, inflyttning och nyföretagande.

I april presenterade Svenskt Näringsliv delar av sin ranking kring företagsklimatet i landets kommuner och tyvärr ser Härnösand ut att tappa en del placeringar mot förra året. Resultatet (i september).

Konceptet med företagsfrukostar har utvecklats till ett viktigt mötesforum med många besökare. Olika aktuella gäster, såväl lokala som regionala, bjuds in och särskilt fokus ägnas alltid åt en lokal företagare. Under första delen av året har ca 470 företagare från olika branscher besökt frukostarna.

Nya aktiviteter

Så kallade ”husmöten” genomförs ute bland företag. Syftet är att komma ut till ett större antal företag för att få fördjupad information om deras verksamheter och behov. Flera husmöten finns bokade inför hösten.

Företagsorganisationerna bjuds in till lunchmöten. Syftet är att sprida information om kommunens verksamhet och prioriteringar samt att utbyta erfarenheter.

Fokus Företagsmässa har under många år varit ett uppskattat evenemang. Mässan arrangeras av företagsorganisationerna via HNEF (Härnösands Näringsliv Ekonomisk Förening). Omkring 80 utställare fanns i år på plats i Härnösand Arena.

I maj hölls den numera traditionella och alltid fullsatta företagsgalan på St Petri Logen. Ett uppskattat arrangemang.

Utveckling

Efter en förstudie om investeringar och etableringar i länet beslutade sig fem av länets sju kommuner för att tillsammans söka ett EU-projekt i syfte att stimulera utlandsinvesteringar till länet. I juni beviljades medel och Härnösands kommun står som projektägare.

Ett förslag till tillväxtstrategi har utverkats under året. Strategin innehåller sex prioriterade områden för att nå framgång. I juni skickades strategin på remiss till de politiska partierna och företagsorganisationerna.

Som ett led i utvecklingsarbetet har ett samverkansavtal med Mittuniversitetet upprättats. Avtalet syftar till att stötta båda parter utveckling genom ett antal lokala utvecklingsprojekt.

Nyföretagande

Västernorrlands Inkubator 2016-2018 (projektet VINK) som ägs av Åkroken Business Incubator och medfinansieras av Härnösands kommun, etablerade under våren en inkubatormiljö i Sambiblioteket. I augusti fanns åtta företag i inkubatorn. Projektet har under året drivit olika aktiviteter riktade till företag och privatpersoner för att stimulera affärsutveckling.

Näringslivsenheten erbjuder regelbundet information till de som är intresserade av att starta eget företag. Under året har fem tillfällen arrangerats med totalt 44 deltagare. För de personer som planerar att starta företag erbjuds dessutom personlig rådgivning löpande under året.

Bolagsverkets statistik visar att 73 nya företag har registrerats till och med augusti i år. Motsvarande siffra för 2015 var 74.

Besöksnäringen

Strategiskt utvecklingsarbete drivs tillsammans med övriga tre kommuner i Höga Kusten genom bolaget Höga Kusten Destinationsutveckling.

I juni beslutade kommunfullmäktige att anta förslaget till tjänstekoncession med Artini Hotell AB. De har för avsikt att uppföra ett nytt destinationshotell i Härnösand och samtidigt driva simhallen. Hotellet beräknas sysselsätta ca 50 personer och kringeffekterna kan generera ytterligare ca 20-30 arbetstillfällen.

Under juni anlöpte kryssningsfartyget Birka Cruises med tre kryssningar till Härnösand. Slutmålet för kryssningen var Luleå, men först gick kryssningen via Höga-kustenbron och genom världsarvet. Drygt 4 500 gäster besökte Härnösand och Höga Kusten dessa dagar. I snitt förbrukar en kryssningsturist 360-465 kr per dagsbesök, vilket då innebär att dessa tre tillfällen genererat 1,5-2 miljoner kronor ytterligare i olika intäkter till stadens handlare och restauranger.

Härnösand fanns även i år med på Sveriges största resesajt Reseguiden där Sveriges bästa sommarstäder utses. I år hamnade Härnösand på en sjundeplats.

Kommunen har liksom tidigare stöttat olika evenemang, till exempel Nostalgidagarna, Stadsfesten samt Jazz- och operafestivalen. Syftet med att stötta dessa aktiviteter är att de ska leda till ökat antal gästnätter och andra positiva effekter för Härnösand och Höga Kusten.

Arbetsmarknad

Sveriges arbetsmarknad

Den svenska arbetsmarknaden fortsätter att utvecklas väl enligt Arbetsförmedlingens prognos i juli. Antalet arbetslösa, det vill säga öppet arbetslösa eller deltagare i program med aktivitetsstöd, fortsätter att minska. Arbetslösheten för riket var i augusti månad 7,4 procent.

Den totala arbetslösheten 16-64 år, Härnösand

I Härnösand har antalet öppet arbetslösa och sökande i program minskat. I augusti uppgick andelen inskrivna arbetslösa till 11 procent av den registrerade arbetskraften mellan 16-64 år. Det är dock en högre andel jämfört med Västernorrlands län vilken uppgår till 8,5 procent.

Härnösand har den högsta arbetslösheten i länet även om den under försommaren gått ner något. Arbetslösheten bland utrikes födda är betydligt högre än för befolkningen i genomsnitt. En stor andel, cirka 37 procent, av arbetslösa i hela länet saknar utbildning på gymnasienivå.

Arbetslösheten unga, 18-24 år, Härnösand

Arbetslösheten i gruppen har ökat med 0,5 procent jämfört med föregående år. Andelen öppet arbetslösa eller sökande i program med aktivitetsstöd uppgick till 19 procent av den registrerade arbetskraften. Motsvarande arbetslöshet i övriga länet var 15 procent och i riket 12 procent.

Arbetslösheten utrikes födda, 16-64 år, Härnösand

I augusti månad uppgick andelen utrikes födda som var öppet arbetslösa till 47 procent, att jämföra med länets 36 procent och rikets 22 procent.

Arbetsmarknadsinsatser 2016

Sysselsättningen i länet ökar och såväl Härnösand och som övriga kommuner i länet har ett stort antal arbetssökande. Trots detta har arbetsgivarna stora svårigheter att rekrytera personal på grund av kompetensbrister.

Kompetensbristerna i länet är omfattande. Arbetsgivarnas kompetenskrav ökar vilket gör att det finns grupper som riskerar att hamna i långa tider av arbetslöshet. Arbetslösa

som är födda utanför Europa och arbetslösa med högst förgymnasial utbildning är exempel på utsatta grupper som har svårt att hitta ett arbete.

En av länets stora utmaningar är att ta tillvarata tillskottet av nya invånare i arbetsför ålder som till största delen består av utrikes födda personer. Mer än en tredjedel av länets utrikes födda är inskrivna som arbetslösa på Arbetsförmedlingen. Motsvarande andel för svenskfödda är 6 procent.

Att höja utbildningsnivån, inte minst inom grundläggande utbildning, har hög prioritet. Arbetsförmedlingens bedömning är att andelen arbetslösa med kort utbildning kommer att öka framöver.

En viktig uppgift för arbetslivsförvaltningen är att främja hälsa och skapa sysselsättning för att öka utsatta gruppers konkurrenskraft till ett arbete. Under 2016 har förvaltningen erbjudit nyanlända och långtidsarbetslösa utbildning, praktik, anställning och arbetssträning. Nyanlända får stöd under praktiken för att utveckla sitt språk. Ungdomar som inte fullföljt grund- eller gymnasieutbildning får ta del av studiemotiverande insatser som bland annat ger möjlighet att kombinera studier med praktik eller arbete.

Kommunens samarbete med Arbetsförmedlingen i DUA (Delegationen Unga till Arbete) ger ungdomar möjlighet till utbildningskontrakt och traineeanställningar.

Arbetslivsnämnden har av kommunfullmäktige fått uppdraget att göra en inventering under hösten i syfte att öka antalet praktikplatser och möjliga anställningar inom kommunens verksamheter.

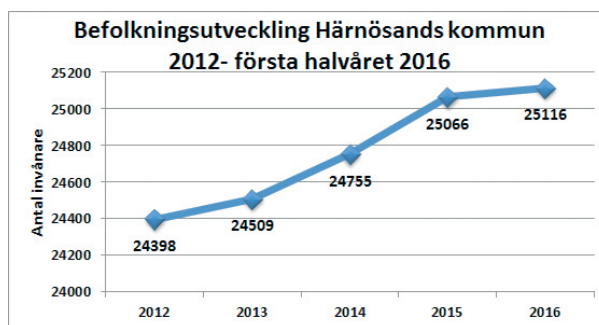
Befolkning

Under första halvåret 2016 ökade den svenska folkmängden med 55 300 personer vilket var 9 500 personer fler än motsvarande period året innan. Folkökningen berodde främst på att invandringen var betydligt högre än utvandringen. Samtliga län fick fler invånare och i endast en av tio kommuner minskade folkmängden.

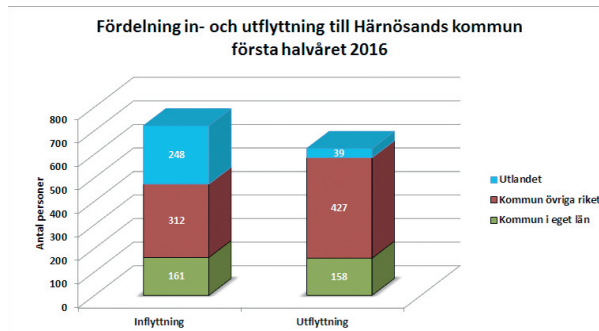
I Västernorrlands län ökade invånarantalet med 790 personer, en ökning som beror på inflyttning från utlandet. Födelsesiffrorna är fortsatt negativa för länet (-125). Totalt har Västernorrland nu 244 687 invånare.

I Västernorrland har samtliga kommuner utom Timrå (-28) ökat sin befolkning under perioden. Den största ökningen står Sundsvall för med +431 personer. Men även Kramfors (+120) och Örnsköldsvik (+172), kan ståta med höga siffror. Sundsvall är emellertid den enda kommunen som har ett positivt födelseöverskott (+80).

Härnösand ökade sin befolkning med 50 personer under första halvåret och har nu **25 116** invånare.

Orsaken till kommunens positiva utveckling, beror på ökade inflyttning. Kommunens födelsetal är fortsatt negativa, men antalet personer som flyttar in är högre än utflyttningen. Det är inflyttningen från andra länder som ger den starkaste effekten på kommunens befolkningsutveckling.

Kommunens styrning och mål

God ekonomisk hushållning

Kommunallagen ställer krav på att kommunerna ska ha god ekonomisk hushållning. Det innebär att den service som ges ska vara anpassad efter invånarnas behov och förväntningar utifrån den givna budgeten. Det innebär också att arbetet ska vara effektivt med ett positivt ekonomiskt resultat över en längre period. För detta krävs ett långsiktigt och strategiskt arbete mot uppsatta mål och en kontinuerlig uppföljning av resultaten.

Hur kommunen styrs

En av kommunfullmäktiges främsta uppgifter är att utverka mål och riktlinjer för verksamheterna, samt att följa de övriga föreskrifter som gäller för dem. De långsiktiga målen utgör själva ramen för styrningen. De spänner över alla grundläggande områden och stakar ut den gemensamma färdriktningen.

För att veta i vilken mån kommunen lyckas med sina ambitioner krävs fokus på uppföljning och resultat. Därför har kommunfullmäktige utvecklat kortsiktiga, avgränsade och konkreta resultatuppdrag med tillhörande styrtalet som anger vad nämnder och bolagsstyrelser ska prioritera under året och vad uppföljningen ska fokusera på. Nämnderna kan utöver detta formulera egna mål för sitt arbete, med utgångspunkt från kommunens vision och övergripande mål.

Kommunstyrelsen ansvarar för att hålla uppsikt över hela kommunens samlade verksamheter, såväl nämnder som kommunala bolag. För att uppföljning ska kunna ske på likartat sätt följer kommunstyrelsen upp alla mål i delårsrapporter och årsredovisning. Nämndernas och styrelsernas måluppfyllelse sammanställs till ett kommungemensamt resultat.

Målprogram

Härnösands målprogram gäller för perioden 2016-2019. Programmet innehåller en vision och åtta kommunövergripande mål fördelade på två perspektiv (se bild). Det första perspektivet – Härnösandsperspektivet – speglar den önskvärda utvecklingen i kommunen generellt. Här betonas samverkan mellan olika aktörer och vikten av att kommunorganisationen bidrar till detta. Det andra perspektivet – organisationsperspektivet – innehåller mål för den verksamhet som kommunen själv bedriver, de tjänster som levereras samt personal och ekonomi.

Vision 2019: Härnösand - bygger en hållbar framtid

Härnösand är en levande mötesplats där människor förverkligar sina drömmar. En kommun i positiv utveckling som tar ledarskap för framtiden. En plats med centralortens attraktion, landsbygdens rikedom och med uppkoppling mot omvärlden. Härnösand erbjuder hög livskvalitet för alla invånare och gäster. Vårt gemensamma mål är ett solidariskt samhälle med ekologisk omställning som grund. Här bygger vi en hållbar framtid!

Kommunens övergripande perspektiv och mål 2016 - 2019

Vad följs upp i delårsboksutet?

Två resultatuppdrag fokuseras i följande sammanställning och båda är kopplade till organisationsperspektivets mål "Framtidens arbetsgivare". Övriga resultatuppdrag följs upp i samband med årsredovisningen. Ett undantag har gjorts för målet "Välskött och stabil ekonomi" där kommunstyrelsen har valt att lämna en prognos för perioden.

Mål och måluppfyllelse

Färgförklaring

- Redovisas annan period
- Sämre än baslinjen
- ◆ Bättre än baslinjen men ej nått målet
- Nått målet

Härnösandsperspektivet

Detta perspektiv fokuserar på önskvärd utveckling i Härnösands kommun. För att uppfylla dessa mål krävs att många olika aktörer samverkar och att kommunorganisationen bidrar till detta.

Kommunövergripande mål

Mål 1 - Attraktivt boende i unik lärmiljö	–
Mål 2 - Växande näringsliv med mångsidig arbetsmarknad	–
Mål 3 - Ledande miljökommun med aktivt omställningsarbete	–
Mål 4 - Kunskapsstaden där alla kan växa	–

Resultatredovisning av mål 1-4 sker i december. Riktade aktiviteter pågår i nämnderna.

Organisationsperspektivet

Detta perspektiv innehåller mål för den verksamhet som kommunorganisationen själv bedriver, de tjänster som levereras samt personal- och ekonomi.

Kommunövergripande mål

- Mål 5 - Jämställd och solidarisk välfärd av hög kvalitet —
- Mål 6 - God service med gott bemötande —
- Mål 7 - Framtidens arbetsgivare ◆
- Mål 8 - Välskött och stabil ekonomi ◆

Resultatredovisning gentemot mål 5, 6 och 8 sker i december. Riktade aktiviteter pågår i nämnderna.

Mål 7 - Framtidens arbetsgivare ◆

Styrtal	Målnivå	Resultat	Uppföljning
Nöjd medarbetarindex ska öka	Index 82	-	December
Andelen tillsvidareanställda kvinnor med heltidsanställning ska öka	80%	78,5%	Augusti
Sjukfrånvaron ska minska	7%	7,94%	Augusti

Andelen tillsvidareanställda kvinnor med heltidsanställning ska öka

Det arbete som bedrivs har lett till flera konkreta effekter. Exempelvis har samtliga medarbetare inom kostenheten under hösten erbjudits minst 0,75 tjänstgöringsgrad, vilket möjliggjordes genom en omorganisation inom mottagningsköken. Vidare har ett förslag till modell för fler heltidsanställningar utarbetats och beredskap för att påbörja implementeringen finns. Jämställdhets-, mångfalds- och tillgänglighetsfrågorna har betonats starkare och ett förslag till övergripande processarbete för jämlikhetsintegrering håller som bäst på att förankras. Andelen tillsvidareanställda kvinnor med heltidsanställning har ökat marginellt under året från 77,1 procent under tertial 1 till 78,5 under tertial 2. Även om resultatet efter årets åtta första månader är bättre än baslinjen (76 procent) är det inte sannolikt att nämnden når målnivån om 80 procent under kvarvarande delen av året.

Sjukfrånvaron ska minska

Från 2014 års baslinje om 9 procent är målet att minska sjukfrånvaron till 7 procent. Resultatet för perioden är 7,94 procent. Jämfört med samma period föregående år har en förbättring skett med 2,2 procentenheter.

När det gäller sjukfrånvaron kan det konstateras att nivån är förhållandevis hög nivå inom hemtjänsten. Därför har sjuk- och friskfaktorer inom denna verksamhet kartlagts och arbetet med att implementera föreslagna åtgärder påbörjas under hösten. Inom verksamheter med låg sjukfrånvaro är det viktigt att det förebyggande arbetet fortgår för att främja frisknärvaron.

Mål 8 - Välskött och stabil ekonomi ◆

Styrtal	Målnivå	Resultat	Uppföljning
Resultatöverskott i procent av skatter, statsbidrag och utjämning	1%	1,7%	December
Samtliga nämnder och styrelser ska följa budget	5 av 5	4 av 5	December

Resultatuppdragen ska redovisas först i december men kommunstyrelsen lämnar redan nu en bild av utvecklingen inom nämnden. Efter årets första åtta månader ligger kommunstyrelsens utfall och prognos betydligt bättre än ramtilldelning och bedömningen är att uppdraget kommer att klaras. Samtliga nämnder utom Arbetslivsnämnden uppvisar prognostiserat överskott. Arbetslivsnämnden kommer att upprätta en handlingsplan.

Finansiell analys

Kommunen

Härnösands kommun redovisar för andra tertialet ett positivt resultat på +24,7 mnkr exklusive semesterlöneskulden. Resultatmättet för samma period 2015 var +11,5 mnkr. Det innebär att det löpande driftresultatet har förbättrats med +13,2 mnkr. Det förklaras bland annat av ökade skatteintäkter och generella statsbidrag, inklusive statsbidrag för flyktingsituationen. Även bidraget från Migrationsverket har ökat, vilket matchar de ökade kostnaderna. Det prognostiserade resultat är +25,0 mnkr, vilket är 10,0 mnkr bättre än budget. Periodens investeringar uppgick till 24,4 mnkr och prognosen för året är beräknad till 70,6 mnkr. Självfinansieringsgraden uppgick till 301 procent.

Resultat och kapacitet

Resultat	Augusti 2016	Augusti 2015	Augusti 2014
Resultat exkl. semesterlöneskuld, mnkr	24,7	11,5	9,4
Procent av skatteintäkter o statsbidrag, %	2,5	1,2	1,0
Resultat, mnkr	48,0	33,5	28,5
Procent av skatteintäkter o statsbidrag, %	4,9	3,6	3,1

Kommunens resultat för de första åtta månaderna uppgick till 48,0 mnkr (aug 2015: 33,5 mnkr inkl. jämförelsestörande poster), vilket är en förbättring med 14,5 mnkr. Semesterlöneskulden varierar kraftigt under året och är som lägst i augusti. Resultatet exklusive semesterlöneskulden är 24,7 mnkr (aug 2015: 11,5 mnkr), en förbättring med 13,2 mnkr.

Nämndernas nettokostnader uppgår till -933 mnkr (aug 2015: -893 mnkr), en ökning med 27 mnkr (3 procent) exklusive jämförelsestörande poster. Intäkterna har ökat med 66 mnkr, varav bidragen har ökat mest. Bidrag från Migrationsverket står för 42 procent av de externa verksamhetsintäkterna, vilket är en viktig inkomstkälla för kommunen. Kostnaderna har också ökat med 94 mnkr vilket till viss del har samband med flyktingsituationen. Löner inklusive sociala avgifter står för mer än hälften av den ökningen.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning har ökat med 48 mnkr (5 procent). Både skatteintäkter och inkomstutjämningen har ökat trots en negativ skatteavräkning på 7 mnkr men detta inkluderar tillfälligt statsbidrag för flyktmottagning på 6 mnkr.

Finansnettot har förbättrats med 6 mnkr. I detta ingår en överskottsutdelning från Kommuninvest på 1,9 mnkr samt de finansiella kostnaderna för pensioner som är lägre än föregående år.

(mnkr)	Nettokostnad aug 2016	Skattemedel aug 2016	Resultat aug 2016	Resultat apr 2016
Kommunstyrelse inkl KF	-114,6	125,2	10,6	5,7
Arbetslivsnämnden	-32,0	31,4	-0,6	-1,8
Samhällsnämnden	-99,6	107,8	8,3	4,5
Skolnämnden	-351,4	358,4	7,0	7,2
Socialnämnden	-354,3	355,9	1,6	2,9
Summa nämnder	-951,9	978,8	26,9	18,5

Nämnderna redovisar ett överskott för perioden på 26,9 mnkr (exkl. semesterlöneskuld, pensionskostnader och upplupna timlöner) vilket är en förbättring med 9 mnkr sedan april. Det beror på att intäkterna ökat mer än budgeterat gällande flyktingsituationen. Kostnaderna har därför också ökat framförallt avseende löner och köp av verksamhet. Alla nämnder förutom arbetslivsnämnden har ett positivt resultat och har förbättrat sig från april månad. I avsnittet verksamhetsberättelser finns en mer utförlig analys.

Balanskravsutredning prognos helår (mnkr)	Augusti 2016	April 2016
Kommunens resultat	25,0	15,0
samtliga realisationsvinster	-3,0	-3,0
vissa reavinster enligt undantagsmöjligheter	0,0	0,0
vissa reaförluster enligt undantagsmöjligheter	0,0	0,0
orealiserade förluster i värdepapper	0,0	0,0
återföring av orealiserade förluster i värdepapper	0,0	0,0
Årets resultat efter balanskravsjustering	22,0	12,0
medel till resultatutjämningsreserv	0,0	0,0
medel från resultatutjämningsreserv	0,0	0,0
Årets balanskravsresultat prognos	22,0	12,0

Kommunallagen anger att intäkterna minst ska överstiga kostnaderna i både budget och utfall. Ett eventuellt underskott mot balanskravet ska återställas inom de kommande tre budgetåren. Kommunens resultatprognos för 2016 är +25 mnkr. Från resultatet ska reavinster avräknas vilket är budgeterat till 3 mnkr. Det prognostiserade balanskravet är beräknat till +22 mnkr.

Intäkts- och kostnadsutveckling (Förändring i %)	Augusti 2016	Augusti 2015	Augusti 2014
Verksamhetens intäkter	36,8	4,4	15,3
Verksamhetens bruttokostnader	8,6	3,6	6,3
Skatteintäkter och statsbidrag	5,1	3,2	3,7
Verksamhetens nettokostnad	3,0	3,4	5,2

Verksamhetens bruttokostnader inkluderar avskrivningar. Förändringen inkluderar inte jämförelsestörande poster.

För att leva upp till god ekonomisk hushållning bör nettokostnaderna inte öka i snabbare takt än skatteintäkter och statsbidrag. Skatteintäkter och statsbidrag har ökat med 5,1 procent (48 mnkr), en förbättring med 1,9 procentenheter sedan augusti 2015. Nettokostnadsutvecklingen har bromsats in under 2016 och 2015 och periodens ökning hamnar på 3,0 procent (27 mnkr). Det innebär att skatteintäkter och statsbidrag täcker verksamhetens nettokostnader.

Verksamhetens intäkter har ökat med 36,8 procent vilket motsvarar 66 mnkr. Bidragen har ökat mest med 68 mnkr. Det är framför allt bidrag från Migrationsverket som står för mer än hälften av kommunens erhållna bidrag. Jämfört med budget är intäkterna 30 mnkr högre varav bidragen utgör 60 mnkr. Kommunens verksamhetsintäkter täcker 16,6 procent av verksamhetskostnaderna (fg. år 16,4 procent).

Verksamhetens bruttokostnader har ökat med 8,6 procent vilket motsvarar 93 mnkr. Det är framförallt löner inklusive sociala avgifter som ökar mest med 8,2 procent vilket motsvarar 50 mnkr. Detta beror bland annat på den årliga löneöversynen, att antalet lärare och elevassistenter i grundskolan har stigit till följd av ökat elevantal, samt arbetsmarknadsåtgärder och flyktingmottagande. Köp av huvudverksamhet har också ökat med 17 procent vilket i huvudsak innefattar placeringar inom barn och ungdomsvård (HVB).

Nettokostnadsandel av skatteintäkter och statsbidrag (%)	Aug 2016	Aug 2015	Aug 2014
Verksamhetens intäkter o kostnader (netto)	92,2	94,5	94,5
Avskrivningar	2,5	2,1	1,9
Nettokostnadsandel före finansnetto	94,7	96,6	96,4
Finansnetto	0,4	1,1	0,4
Nettokostnadsandel efter finansnetto	95,1	97,7	96,8
Jämförelsestörande poster (netto)	0,0	-1,3	0,0
Nettokostnadsandel	95,1	96,4	96,8

För att uppnå och vidmakthålla en god ekonomisk hushållning krävs en balans mellan intäkter och kostnader. Denna balans kan mätas genom nettokostnadsandelen som innebär att samtliga löpande kostnader, både exklusive och inklusive finansnetto, relateras till kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag. Generellt brukar en nettokostnadsandel på 97-98 procent betraktas som god ekonomisk hushållning, eftersom de flesta kommuner då klarar att finansiera sina reinvesteringar och nödvändiga nyinvesteringar över en längre tidsperiod.

Verksamhetens intäkter och kostnader tog 92,2 procent av skatteintäkter och statsbidrag i anspråk, vilket är en minskning med 2,3 procentenheter. En förklaring är att skatteintäkter och statsbidrag samt andra verksamhetsintäkter har ökat. Avskrivningar och periodiserade kostnader för investeringar tog 2,5 procent i anspråk, vilket är 0,4 procentenheter högre än föregående år. Det beror på att investeringsnivån varit högre de senaste åren.

Finansnettot uppgår till 0,4 procent, en förbättring med 0,7 procentenheter. Det beror bland annat på överskottsutdelning från Kommuninvest samt att de finansiella kostnaderna för pensioner har minskat.

Kommunens nettokostnader efter finansnetto tog 95,1 procent i anspråk, vilket är en förbättring på 2,6 procentenheter. Det är en mycket bra nivå och med rätt styrning bör vi hålla en god ekonomisk hushållning året ut.

Investeringar	Augusti 2016	Augusti 2015	Augusti 2014
Investeringsvolym, mnkr	24,4	82,5	25,3
Investeringsvolym efter avdrag för investeringsinkomster, mnkr	24,4	82,5	21,1
Investeringsvolym/skatteintäkter, %	2,5	8,8	2,8
Självfinansieringsgrad av årets investeringar, %	301,0	65,0	217,0

Kommunens bruttoinvesteringar augusti 2016 uppgår till 24,4 mnkr, vilket är 58 mnkr lägre än augusti 2015. Den kraftiga minskningen av investeringarna avser främst Hästsportarenan och Västra Kanalbron som uppgick till 33 mnkr respektive 22 mnkr 2015. Kommunen har inte haft några externa inkomster i samband med investeringarna under 2016. Budget för året uppgår till 81,9 mnkr (budget 63 mnkr + 18,9 mnkr i över/underskottshantering från föregående år) där markberedning av Lövudden och Västra kanalbron är de största projekten.

Per sista augusti uppgår självfinansieringsgraden till 301 procent, vilket beror på ett bra resultat första åtta månaderna och en mer normal investeringsvolym.

Investeringar (mnkr)	Utfall aug 2016	Årsbudget 2016	Årsprognos 2016
Kommunstyrelse	-8,6	-10,4	-14,5
Arbetslivsnämnden	-0,3	-1,2	-1,2
Samhällsnämnden	-15,0	-63,3	-47,9
Socialnämnden	-0,4	-2,0	-2,0
Skolnämnden	-0,1	-5,0	-5,0
Summa	-24,4	-81,9	-70,6

Av de totala investeringarna på 24,4 mnkr avser 59 procent infrastruktur. Västra Kanalbron utgör den största investeringen på 6 mnkr med en budget på 8 mnkr för 2016. Lövudden Markberedning uppgår till 4,5 mnkr jämfört med budget 2016 på 12,2 mnkr.

4 procent av investeringarna avser idrott och kultur där utomhusbana och inventarier på Hästsportarenan utgör största investeringen på totalt 0,8 mnkr.

Övriga investeringar som har gjorts under de åtta första månaderna 2016 uppgår till 37 procent av de totala investeringarna och avser framförallt köp av fastigheter, inköp av datorer och installation av brandlarm.

Prognosen beräknas till 70,6 mnkr vilket är 11,3 mnkr lägre än budget. Minskningen beror främst på uppskjutna och ej färdigställda projekt hos samhällsnämnden.

Risk och kontroll

Likviditet	Augusti 2016	Augusti 2015	Augusti 2014
Likviditet, %	41,8	48,0	53,3
Rörelsekapital, mnkr	-255,7	-100,5	-35,1
varav semesterlöneskuld	44,1	42,1	40,2

Den kortsiktiga betalningsförmågan, kassalikviditet, uppgick till 41,8 procent, en försämring med 6,2 procentenheter. Normalt eftersträvas ett riktvärde på 100 procent. Rörelsekapitalet är -255,7 mnkr, varav semesterlöneskulden är 44,1 mnkr. En del i försämringen av rörelsekapitalet beror på att tre lån förfaller inom ett år. Om resultatprognosen håller så borde kommunen klara de löpande betalningarna under året.

Soliditet	Augusti 2016	Augusti 2015	Augusti 2014
Soliditet, %	-16,3	-21,0	-23,5
Eget kapital, mnkr	-153,8	-169,6	-180,6

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Ett kriterium för god ekonomisk hälsa är att soliditeten över en längre period inte försämrats

utan utvecklas i positiv riktning. I Härnösands kommuns soliditetsmått inkluderas kommunens hela pensionsförpliktelse (fullfunderingsmodellen). Kommunens soliditet är -16,3 procent, en förbättring med 4,7 procentenheter. Det beror på ett bra resultat det första åtta månaderna. I genomsnitt uppgår soliditeten bland svenska kommuner till ca 7 procent. Om budgeten håller ett resultat om 25 mnkr eller mer bör soliditeten gå i rätt riktning.

Låneskuld	Augusti 2016	Augusti 2015	Augusti 2014
Låneskuld, mnkr	150	100	50

Låneskulden uppgår 2016-08-31 till 150 mnkr, vilket förfaller under kvartal 2 och 3 under 2017. Håller prognosen för resultat och investeringar 2016 bör inga nya lån tas. Genomsnittsräntan ligger just nu på -0,003 procent. För framtiden är det viktigt att hålla det finansiella målet med ett resultat av skatteintäkter och generella statsbidrag på upp till 3 procent, för att undvika nya lån.

Borgensåtagande

Kommunens borgensåtagande 2015 var 1 178 mnkr varav 98 procent beror på borgen som har tecknats för lån tagna i de helägda kommunala bolagen. Borgensåtagandet utanför koncernen uppgår till 27 mnkr. Kommunen tar ut en borgensavgift på 0,4 procent och till och med augusti är den finansiella intäkten 3,2 mnkr. Målet är att minska och på sikt avsluta ingångna borgensåtaganden som ligger utanför kommunen och dess bolag.

Pensionsåtagande (mnkr, inklusive löneskatt)	Augusti 2016	Augusti 2015	Augusti 2014
Avsättningar pensioner	107	98	89
Avsättning särskild ålderspension	1	1	1
Avsättning pensioner	758	794	822
Summa	866	893	917
varav pensionsstiftelse	-243	-239	-235

Härnösand redovisar från och med 2005 hela sin pensions-skuld i balansräkningen. Detta ger en mer rättvisande bild av kommunens ekonomiska ställning. Kommunens totala pensionsåtagande i balansräkningen uppgick till 866 mnkr inklusive löneskatt, varav i pensionsstiftelse -243 mnkr inkl löneskatt. Det är en minskning av pensionskulden med 14,8 mnkr från årsskiftet.

2009 bildades Mellersta Norrlands Pensionsstiftelse för att trygga delar av det pensionsåtagande kommunen har och under 2009 och 2010 överfördes pensioner för personer födda

före 1940 till ett belopp av 130,6 mnkr. Pensionerna tillhörde till största del avsättningen för pensioner före 1998. I december 2013 överfördes pensioner för personer födda 1940-1942 till ett belopp av 88,5 mnkr. Totalt är 243 mnkr tryggt i pensionsstiftelsen.

Kommunen har erhållit gottgörelse för 2014 och 2015 från pensionsstiftelsen avseende pensionsutbetalningar. Kommunen har inga planer på att begära gottgörelse för i år.

Kommunen ser över pensionskultsredovisningen.

Budgetavvikelse (mnkr)	Helårsprognos aug 2016	Helårsprognos apr 2016	Utfall augusti 2016
Kommunstyrelsen	7,9	2,1	10,6
Arbetslivsnämnden	-1,5	0,2	-0,6
Samhällsnämnden	1,4	0,5	8,3
Skolnämnden	1,1	-3,0	7,0
Socialnämnden	6,0	4,4	1,6
Avvikelse nämnder	14,9	4,2	26,9

Nämndernas utfall per sista augusti uppgick till +26,9 mnkr. Prognosen för helåret är +14,9 mnkr, vilket är en minskning på 12 mnkr. Alla nämnder/styrelser förutom socialnämnden räknar med en lägre prognos per den sista december. Trots det tror alla nämnder förutom arbetslivsnämnden på ett positivt resultat.

Kommunstyrelsen (+7,9 mnkr) prognostiserar ett överskott på 7,9 mnkr, vilket bland annat beror på lägre personalbemanning än budgeterat. Det nya asylboendet är under uppbyggnad och är inte budgeterat men vägs upp av ersättning från Migrationsverket för ensamkommande flyktingbarn gällande 2015.

Arbetslivsnämnden (-1,5 mnkr) prognostiserar ett underskott på -1,5 mnkr. Det beror på ökade personalkostnader inom ledning och administration och färre elever än väntat inom Yrkehögskolan. Inom arbete och integration finns fler beredskapsanställda än budgeterat, men det vägs upp av ökande stadsbidrag och andra externa intäkter. Arbete pågår för att komma tillrätta med underskottet.

Samhällsnämnden (+1,4 mnkr) prognostiserar ett resultat på +1,4 mnkr vid årets slut. Fritid beräknar ett överskott på 0,2 mnkr vilket beror på lägre lokalkostnader, lägre personalkostnader samt underskott på badanläggningar. Bygg och miljö visar också på överskott på grund av att kostnaderna för bostadsanpassningar är lägre än budgeterat, samt på vakanta tjänster och högre intäkter på bygglov.

Skolnämnden (+1,1 mnkr) prognostiserar ett resultat på 1,1 mnkr. Grundskolan och förskolan prognostiserar högre personalkostnader samt högre kostnader för tilläggsbelopp för

barn i behov av särskilt stöd till sammanlagt -6,3 mnkr. Antalet barn och elever är 227 fler än budgeterat. Det vägs upp av andra verksamheter som har överskott.

Socialnämnden (+6,0 mnkr) prognostiserar ett resultat på 6,0 mnkr. Ensamkommande barn och ungdomar är fler än budgeterat vilket ger ett överskott på 12,4 mnkr inom individ- och familjeomsorg. Försörjningsstöd fortsätter att öka och prognostiserar -4 mnkr. Omsorg om funktionshindrade prognostiserar underskott på grund av externa placeringar samt personalförstärkningar.

Kommunen har ett budgeterat resultat på 15 mnkr (1 procent av skatteintäkter och statsbidrag) 2016. Efter beslut från kommunfullmäktige fick arbetslivsnämnden 2,3 mnkr i över- och underskottshantering. Kommunstyrelsen beslutade att skolnämnden skulle återföra 2,3 mnkr till finanserna gällande senareläggande av omorganisationen av högstadiet på fastlandet. Resultatprognosen för helåret 2016 är beräknad till 25 mnkr. Det är en förbättring mot budget med 10 mnkr och ett resultat på 1,7 procent av skatteintäkter och statsbidrag.

Avvikelsen mellan budget och prognos beror på:

Verksamheternas intäkter/kostnader: +14,9 mnkr enligt ovan.

Skatteintäkter/generella statsbidrag: -0,7 mnkr. Enligt senaste beräkningen från SKL (cirkulär 16:45) är det lägre uppräknade av skatteunderlaget 2015 samt nedrevidering av 2016 vilket är ca -8 mnkr. I jämförelse med budget klarar vi ändå en prognos som avviker marginellt.

Finansnetto: -5,6 mnkr sämre än budget. Vilket beror på lägre finansiella intäkter, ingen gottgörelse från pensionsstiftelsen samt lägre räntekostnader på pensioner än budgeterat.

Kommunens har ett övergripande finansiellt mål:

Mål 8: Välskött och stabil ekonomi.

- Resultatöverskott i procent av skatter, statsbidrag och utjämningsbidrag: Mål 2016: 1procent
- Samtliga nämnder och styrelser ska följa budget: Mål 2016: 5 av 5

Dessa ska följas upp vid årsbokslutet. Utifrån lagd prognos klaras resultatöverskottet (1,7 procent), men inte målet att 5 av 5 nämnder följer budget eftersom arbetslivsnämnden har ett prognostiserat underskott om -1,5 mnkr. Kommunstyrelsen har uppsiktsansvar över samtliga nämnder och kommer särskilt följa den handlingsplan som arbetslivsnämnden upprättat. Målet är att arbetslivsnämnden ska klara sin budget.

Redovisningsprinciper

Kommunen följer samma redovisningsprinciper som i årsredovisning 2015.

Framtid

Det ekonomiska resultatet för andra tertiet 2016 blev ett resultat på plus 24 mnkr jämfört med budget, rensat för semesterlöneskulden (48 mnkr inklusive semesterlöneskulden). Kommunens ledningsgrupp arbetar för tydlig styrning och att man vidtar de åtgärder som behövs för att kommunen klarar en väl underbyggd prognos för 2016. För att Härnösands kommun skall stå bra rustat inför kommande år krävs ett positivt överskott. Ett resultat på 3 procent innebär att kommunen kan finansiera sina egna löpande investeringar och ha beredskap för om skattesnurren eller andra orsaker skapar ett plötsligt underskott i resultatet. Det är viktigt att kommunen har en väl balanserad budget som kraftfullt satsar på framtiden och samtidigt hushåller med de ekonomiska resurserna. För att undvika framtida pensionspucklar har en pensionsstiftelse etablerats och kommunen har utökat pensionsstiftelsens åtaganden till alla som är födda 1942 och tidigare. Mellersta Norrlands Pensionsstiftelse har nu ett kapital om ca 240 mnkr. Även Kommunförbundet använder sig av pensionsstiftelsen för att säkerställa sin personals pension.

Med ett eget kapital på -153,8 mnkr 2016 och en soliditet på -16,3 procent så är vägen lång när det gäller att uppnå en positiv soliditet. Detta kommer att ställa höga krav på att kommunen har kontroll på sin ekonomi, genom att lagd budget för 2016 inte överskrids och att kommunens förvaltningar kan samarbeta för att öka kvalitén.

För att säkerställa kommunens processer fokuserar samtliga förvaltningar på att etablera en fungerande intern kontrollprocess.

Kommunens nya mål som är kopplade till resultatuppdrag på varje förvaltning innebär att kommunfullmäktige får lättare att följa upp hur målarbetet fortskrider under året.

Koncernen

Sammanfattning finansiell analys av koncernen

Koncernens resultat efter finansiella poster uppgår för andra tertialet 2016 till 71,2 mnkr vilket är en förbättring med 32,7 mnkr jämfört med samma period 2015. Resultatet för andra tertialet 2015 uppgick till 38,5 mnkr beaktat en justering för jämförelsestörande poster med -12,3 mnkr. Den kraftiga skillnaden av resultatet beror främst på ett förbättrat resultat hos kommunen till följd av ökade skatteintäkter och generella statsbidrag.

Koncernens verksamhet

Huvuddelen av de hårda verksamheterna såsom fastighets-, vatten- och avlopps- samt gatuverksamhet bedrivs i bolagsform i de två helägda kommunala koncernerna AB Härnösandshus samt Härnösand Energi & Miljö AB (HEMAB). De mjuka verksamheterna såsom skola, vård och omsorg finns i kommunen.

2015 var första gången som en sammanställd redovisning upprättades för andra tertialet. De kommunala bolag som då ingick i den sammanställda redovisningen var HEMAB och AB Härnösandshus. I denna delårsrapport för 2016 har även Räddningstjänstförbundet Höga Kusten Ådalen som ägs till 33 procent tagits med i den sammanställda redovisningen. Jämförbarheten med den sammanställda redovisningen i årsredovisningen kommer på så vis att bli bättre.

I kommunkoncernen ingår även, Invest i Härnösand AB (100 procent), Stiftelsen Länsmuseum i Västernorrland (30 procent), Technichus i Mitt Sverige AB (100 procent) samt Höga Kusten Destination AB (25 procent). Dessa har undantagits från den sammanställda redovisningen då de inte uppfyller villkoren, se redovisningsprinciper årsredovisning 2015.

Resultat och kapacitet

Resultat	Augusti 2016	År 2015	Augusti 2015
Resultat före skatt, mnkr	71,2	24,6	50,7
Resultat efter skatt, mnkr	71,2	20,4	50,7
Resultat efter skatt och exkl. jämförelsestörande poster, mnkr	71,2	-0,9	38,5

Koncernens resultat efter finansiella poster uppgår för andra tertialet 2016 till 71,2 mnkr jämfört med 38,5 mnkr efter jämförelsestörande poster 2015. Den stora förbättringen av resultatet beror främst på ett förbättrat resultat hos kommunen men även de kommunala bolagen uppvisar förbättrade resultat.

Resultat och avkastning

på eget kapital enligt koncernens ägarförhållande i respektive koncernbolag

	Augusti 2016	År 2015	Augusti 2015
AB Härnösandshus, mnkr	5,2	3,3	4,8
AB Härnösandshus, % av eget kapital	2,4	2	2,2
HEMAB, mnkr	16,9	15,6	12,4
HEMAB, % av eget kapital	6,6	6	5,2
Räddningstjänsten, mnkr	3,3	0,2	-
Räddningstjänsten, % av eget kapital	30,9	7	-

Risk och kontroll

Likviditet	Augusti 2016	År 2015	Augusti 2015
Balanslikviditet, %	58	63	67
Rörelsekapital, mnkr	-241,2	-191,2	-97

Likvida medel uppgår till 145,4 mnkr per augusti 2016 vilket är en ökning med 90,9 mnkr från augusti 2015 (54,5 mnkr). Räddningstjänstförbundets likvida medel fanns inte med i den sammanställda redovisningen 2015 och uppgår i augusti 2016 till 31 mnkr. I övrigt är det främst kommunen som ökat sina likvida medel.

Om balanslikviditeten överstiger 100 procent innebär det att koncernens kortfristiga skulder är mindre än de kortfristiga fordringarna. Rörelsekapitalet visar koncernens finansiella styrka, att vi har högre kortfristiga skulder än omsättningstillgångar. Balanslikviditeten och rörelsekapitalet för koncernen har försämrats per augusti 2016 jämfört med 2015 vilket främst beror på att kommunens tre lån förfaller inom ett år.

Låneskuld till kreditinstitut	Augusti 2016	År 2015	Augusti 2015
Låneskuld, mnkr	1209	1 189	1 160
Andel lån som förfaller till betalning, %			
- inom år 1	39	6	17
- inom år 2 - 5	60	14	55
- efter år 5	1	80	28

Koncernens låneskuld har ökat något jämfört med 2015 och uppgår till 1 209 mnkr. Kommunen tog ett lån under hösten 2015 men har inte tagit något ytterligare lån under 2016.

Det finns ingen gemensam policy i koncernen för upplåning men i ägardirektiven för AB Härnösandshus och

HEMAB framgår att bolagen ska följa kommunens finanspolicy samt ett förbud mot att pantsätta tillgångar för att ta upp lån. 2005 togs beslut om att varje år ange borgenstak för de helägda kommunala bolagen samt för Härnösands Folkhögskola.

Den höga skuldsättningen gör koncernen känslig för förändringar på finansmarknaden. En viktig faktor i detta fall är givetvis räntekostnaderna på gamla lån, men också möjligheten till att skaffa nya medel till bra ränta. Det fortsatt låga ränteläget har även under 2016 bidragit till en låg räntekostnad.

Vid delårsrapporten 2015 ingick i den sammanställda redovisningen koncernföretagen Härnösands Energi och Miljö AB samt AB Härnösandshus men inte Räddningstjänsten. I denna delårsrapport för 2016 ingår även Räddningstjänsten. Skillnaden i försäljningen avser Räddningstjänstens andel. I övrigt är kommunens ekonomiska engagemang i bolagen i stort sett lika mellan åren 2015 och 2016.

Kommunens borgensförpliktelse har ökat genom att de helägda bolagen har ökat sin upplåning externt. Precis som 2015 har kommunen under 2016 tagit ut en borgensprovision på 0,4 procent av bolagen.

Koncernens mellanhavanden

Ekonomiska engagemang i bolagen (mnkr)						
Försäljning	Augusti 2016		År 2015		Augusti 2015	
	Köpare	Säljare	Köpare	Säljare	Köpare	Säljare
Härnösands kommun	53,9	-	61,5	-	38,3	-
Härnösand Energi & Miljö AB		5,7		7,2	-	4,7
AB Härnösandshus		32,6		46,7	-	33,6
Räddningstjänsten		15,6		7,6	-	-
Borgensprovision och räntor	Augusti 2016		År 2015		Augusti 2015	
	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter
Härnösands kommun	-	3,3	-	4,7	-	3,1
Härnösand Energi & Miljö AB	1,6	-	2,3	-	1,5	-
AB Härnösandshus	1,7	-	2,4	-	1,6	-
Räddningstjänsten	-	-	-	-	-	-
Lån	Augusti 2016		År 2015		Augusti 2015	
	Givare	Mottagare	Givare	Mottagare	Givare	Mottagare
Härnösands kommun	1,8	-	2,5	-	2,8	-
Härnösand Energi & Miljö AB	-	-	-	-	-	-
AB Härnösandshus	-	1,8	-	2,5	-	2,8
Räddningstjänsten	-	-	-	-	-	-
Borgen	Augusti 2016		År 2015		Augusti 2015	
	Givare	Mottagare	Givare	Mottagare	Givare	Mottagare
Härnösands kommun	1151,1	-	1151,1	-	1111,2	-
Härnösand Energi & Miljö AB	-	568,2	-	568,2	-	530,3
AB Härnösandshus	-	582,9	-	582,9	-	580,9
Räddningstjänsten	-	-	-	-	-	-

Medarbetare

Kommunen som attraktiv arbetsgivare

Värdegrund

Värdegrunden är en plattform för allt kommunen gör, både externt och internt. När alla tar ansvar för att värdegrunden omsätts i vardaglig handling kan en hållbar och utvecklande kommun skapas.

Värdegrunden har tagits fram av medarbetare och chefer. Den uttrycks genom ledorden KUND-ANSVAR-GLÄDJE och kan beskrivas enligt följande:

Kund Jag möter våra kunder med respekt och god service. Vi är lyhörda och för en dialog med våra kunder.

Ansvar Jag tar ansvar för våra mål och respekterar fattade beslut. Vi arbetar kontinuerligt med att förbättra vår verksamhet.

Glädje Jag har en positiv inställning till alla människor jag möter. Vi samarbetar genom att se och bekräfta varandra.

Under årets två första tertialer har bland annat:

- strategiskt och övergripande arbete pågått för att utveckla organisationskulturen. Arbete är omfattande och långsiktigt och bedrivs utifrån varje förvaltnings förutsättningar. Det kommer att involvera alla ledare och medarbetare. Syftet är att skapa bra förutsättningar för invånare och kunder i Härnösand.

Ledarskap

Härnösands kommun har som ett av åtta övergripande mål att vara *Framtidens arbetsgivare*. Det innebär bland annat en förväntan att chefer verkar för att skapa en god organisationskultur där en hållbar framtid byggs. Det arbetet ska ske tillsammans med medarbetarna.

Under årets första två tertialer har arbetet bland annat handlat om:

- att ge möjlighet till kompetensutveckling till kommunens chefer via webbportalen IKnow
- att varje månad bjuda in nya chefer till information på HR-avdelningen
- att fortsätta utforma plattform för chefers vidareutveckling i form av chefsnätverk
- att etablera ett gemensamt "HR-perspektiv" i kommunen.
 - ett utvecklingsarbete som tar sikte mot att vara en attraktiv arbetsgivare. Arbetets första steg är inlett i och med HR-avdelningens utvecklingsarbete "med PA (personaladministration) till HR (Human Resources/tillvaratagande av mänskliga resurser)". Syftet är att stärka kommunens uthålliga förmåga att ge god service till invånare och kunder genom att attrahera medarbetare samt ge systematiskt utvecklingsstöd.

Medarbetarskap

Strävan är att skapa mesta möjliga värde och bästa upplevda servicekvalitet för invånare och kunder. För att åstadkomma detta behövs vi medarbetare som är såväl kompetenta som motiverade.

Med begreppet medarbetarskap avses en aktiv och ansvarstagande roll. Medarbetarskapet står även för en ambition som innebär att medarbetarens relation till arbetet och arbetsgivaren i stort bidrar till utveckling. I framtiden ska medarbetarskapet bli en ännu tydligare utvecklingskraft för kommunen.

Under årets två första tertialer har arbetet bland annat handlat om:

- uppföljning av Medarbetarenkät 2015 med HME-frågor (Hållbart medarbetarengagemang) som riktar sig på områdena motivation, ledarskap och styrning.
- implementering Riktlinjen för Medarbetarskap.
- utarbetande av ett förslag till likabehandlingspolicy med tillhörande jämställdhetsprogram och mångfaldspolicy.
- utveckling av Förmånsportalen, en samlingsplats på Insidan för de förmåner som medarbetare omfattas av.

Arbetsmiljö och hälsa

Ambitionen är att alla våra arbetsplatser ska vara hälsofrämjande och fokusera på arbetsglädje, engagemang och hälsofrämjande åtgärder. Basen i utvecklingsarbetet är ett ledarskap med insikt om såväl den fysiska som den organisatoriska och sociala arbetsmiljöns betydelse. Målet är att säkerställa att arbetsmiljöarbetet bedrivs med utgångspunkt från gällande lagstiftning och i enlighet med kommunens arbetsmiljöpolicy.

Basen i vårt friskvårdsarbete utgörs utöver chefs- och egenansvar främst av:

- ett nätverk av hälsoinspiratörer med medarbetare som sprider kunskap om hälsofrågor till övriga medarbetare, samt utgör ett chefsstöd i dessa frågor (översyn pågår för att utveckla och förnya aktiviteten).
- en friskvårdstimme i veckan för att underlätta för medarbetare att träna under dagtid, när verksamheten tillåter
- en personlig friskvårdspeng för friskvård på maximalt 1 000 kr per år med flertal valbara alternativ via förmånsportalen

Under årets två första tertialer har arbetet bland annat handlat om att:

- genomföra flertal utbildningar för chefer gällande arbetsmiljöverkets nya föreskrift om organisatorisk och social arbetsmiljö.
- skapa nya förenklade rutiner och arbetssätt gällande det systematiska arbetsmiljöarbetet och den årliga uppföljningen via arbetsmiljöplan i Stratsys.
- påbörja arbetet med att uppdatera och reviderar nuvarande arbetsmiljöpolicy
- föreslå ett nytt utvecklat system för medarbetare att rapportera in tillbud och arbetsskador.
- fortsätta uppföljnings -och dialogmöten med företagshälsovården och försäkringskassan i syfte att förebygga ohälsa med målet minskad sjukfrånvaro
- stärka chefer och skyddsombud genom en påbörjad ny arbetsmiljöutbildning. Utbildningen är ett samarbete mellan de fackliga organisationerna, arbetsgivaren och arbetsmiljöverket

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaro av sammanlagd ordinarie arbetstid (%)	Juli		
	2016	2015	2014
Totalt	6,44	7,13	6,41
Kvinnor	7,13	7,88	7,20
Män	4,63	5,07	4,75
29 år eller yngre	5,83	6,55	5,44
30 - 49 år	5,61	6,68	6,13
50 år och äldre	7,41	7,68	6,88
Nämnder (%)			
Kommunstyrelsen	4,95	2,84	4,24
Arbetslivsnämnden	4,71	4,29	6,21
Samhällsnämnden	4,68	3,28	2,23
Skolnämnden	6,09	6,09	5,95
Socialnämnden	7,94	10,16	7,81

Ovanstående tabeller visar ackumulerade sjuktal för perioden januari till juli för respektive år.

Medarbetarfakta

Medarbetare	Antal aug	Andel	Andel	Antal aug	Antal aug
	2016	kvinnor %	män %	2015	2014
Tillsvidareanställda	1 865	76,7	23,3	1 834	1 796
Varav heltidsanställda	1 512	74,3	25,7	1 473	1 435
Visstidsanställda	253	65,5	34,5	193	146
Totalt	2 118	75,6	24,4	2 027	1 942
Medarbetare med chefsbefattning	94	71,3	28,7	93	94

Med visstidsanställda avser vi här tidsbegränsat anställda medarbetare som innehar månadslön.

Antal årsarbetare - tillsvidare- och AVA-anställda

Förvaltning	Augusti 2016	Augusti 2015	Augusti 2014
Kommunstyrelseförvaltningen	203,3	176,0	142,6
Arbetslivsförvaltningen	108,0	81,8	54,5
Samhällsförvaltningen	72,6	69,4	75,5
Skolförvaltningen	801,4	759,2	724,8
Socialförvaltningen	783,2	772,3	730,9
TOTALT	1968,5	1858,7	1728,3

Att antal årsarbetare har ökat kan till stor del förklaras av tillströmningen av människor på flykt. Insatser för ensamkommande flyktingbarn, SFI, mottagning, introduktion och samordning av integrationsverksamhet av nyanlända är exempel på insatser som ökat. Detta gäller främst verksamheter inom socialförvaltningen, skolförvaltningen och arbetslivsförvaltningen. Vidare har antalet tillsvidareanställda lärare ökat med 13 årsarbetare. I kommunens pool för korttidsbemanning har totalt 14 årsarbetare tillkommit.

Lönekostnader (mnkr)	Augusti 2016	Augusti 2015	Augusti 2014
Lönekostnader	699,4	648,3	615,4

Lönekostnader består av löner, sjuklönekostnader och sociala avgifter enligt lag och avtal.

Framtid

Den viktigaste utmaningen som arbetsgivare i framtiden är att vara en attraktiv arbetsgivare. Det gäller på såväl kort som längre sikt, av såväl nuvarande medarbetare som av kommande. De områden som särskilt fokuseras är:

- Värdegrund
- Ledarskap
- Medarbetarskap
- Arbetsmiljö och hälsa

Det finns vinster att göra i varje område för sig, men helheten behöver utvecklas. Det framtida arbetet syftar till att dessa fyra områden tillsammans ska stärka attraktiviteten för alla medarbetare. Det är detta som avgör medarbetarengagemanget och att nyckelkompetenser söker sig till kommunen och utvecklar verksamheten. Därför kommer de närmsta åren att ägnas åt att utforma ett mer heltäckande kompetensförsörjningsarbete. Det handlar om allt från att identifiera framtida nyckelkompetenser till att ingå i strategiska samarbeten.

Framtidsarbetet kommer bland annat bestå av att:

- fortsätta arbetet med att skapa en utvecklande organisationskultur. Närmast genom utbildningsdagar för medarbetarna för att göra värdegrundsarbetet engagerande för alla
- skapa ett gott medvetet ledarskap. Närmast genom att utarbeta en plattform för kompetensutveckling för chefer genom interna chefsnätverk samt ett interaktivt chefsutvecklingsstöd
- implementera riktlinjer för medarbetarskap. Därmed kan medarbetares motivation tillvaratas på ett mer professionellt sätt
- försöka utveckla alla arbetsplatser till att vara hälsofrämjande. Närmast genom att se över hur möjligheten kan öka för alla medarbetare att ta del i aktiviteter som stimulerar till bra levnadsvanor och att utveckla hälsan.

Verksamhetsberättelse

Kommunstyrelsen

Viktiga händelser

Ett av kommunens mål är att öka tryggheten. I polismyndighetens nya direktiv ingår att tillsammans med kommunerna avtala om medborgarlöften. Genom en fördjupad dialog inom ramen för Rådet för trygghet och hälsa har medborgarlöften tagits fram.

Inom kostenheten har lägsta tjänstgöringsgrad höjts till 75 procent för medarbetare och medarbetare med uppehållstjänst har erbjudits att byta till semestertjänst. Detta är en början till att erbjuda alla medarbetare en anställning på 100 procent inom en snar framtid.

Ett förslag till tillväxtstrategi har under året tagits fram. Strategin innehåller sex prioriterade områden för att nå framgång. Strategin har remitterats till de politiska partierna och företagsorganisationerna och kommer att färdigställas för antagande under hösten.

Som ett led i utvecklingsarbetet har ett samverkansavtal utarbetats tillsammans med Mittuniversitetet. Inom ramen för avtalet ges kommunen möjlighet att bedriva evidensbaserat utvecklingsarbete som det redan idag finns behov av i organisationen.

I juni beslutade Kommunfullmäktige att anta förslaget till tjänstekoncession med Attini Hotell AB. Arbetet fortsätter nu med ny detaljplan och politiskt beslut förväntas tas under tidig höst.

Under juni anlöpte kryssningsfartyget Birka Cruises med tre kryssningar till Härnösand. Drygt 4500 gäster besökte Härnösand och Höga Kusten dessa dagar.

En varumärkesplattform för Härnösands kommun är under framtagande och i anslutning till den även en ny och modern grafisk kostym.

Kommunens attestreglemente med tillhörande tillämpningsanvisningar har setts över och kommer att bidra till bättre internkontroll inom fakturahantering.

Nämndens verksamhetsmål

Färgförklaring

- Redovisas annan period
- Sämre än baslinjen
- ◆ Bättre än baslinjen men ej nått målet
- Nått målet

Resultatuppdrag tilldelat från kommunfullmäktige

Mål 1 – Attraktivt boende i unik livsmiljö

- Medborgarnas bedömning av kommunen som en plats att bo och leva på ska öka
(Resultatredovisning sker i december)
- Medborgarnas nöjdhet när det gäller trygghet ska öka
(Resultatredovisning sker i december)

Mål 2 – Växande näringsliv med mångsidig arbetsmarknad

- Resultatet i Svenskt Näringslivs mätning av företagsklimatet ska öka
(Resultatredovisning sker i december)

Mål 6 – God service med gott bemötande

- Andelen medborgare som upplever ett gott bemötande vid kontakt med kommunen ska öka
(Resultatredovisning sker i december)

Mål 7 – Framtidens arbetsgivare

- Nöjd medarbetarindex ska öka
(Resultatredovisning sker i december)
- ◆ Andelen tillsvidareanställda kvinnor med heltidsanställning ska öka

Analys

Ett omfattande och långvarigt arbete har bedrivits i syfte att skapa en modell för att åstadkomma fler heltidsanställningar. Under våren 2016 presenterades ett färdigt förslag men ärendet återremitterades vilket har försenat processen. Nytt beslut väntas under hösten och beredskap finns för att påbörja implementeringen under 2017.

Ett förslag till övergripande processarbete med jämlikhetsintegrering har utarbetats. Jämlikhetsintegrering omfattar jämställdhets-, mångfalds- och tillgänglighetsarbete. Förankringsarbete pågår.

I samband med en omorganisation inom kostenheten genomlystes möjligheten att öka tjänstgöringsgraden hos deltidsanställda. Från och med september innehar samtliga anställda minst 0,75 tjänstgöringsgrad.

Andelen tillsvidareanställda kvinnor med heltidsanställning har ökat marginellt under året från 77,1 procent under tertial 1 till 78,5 procent under tertial 2. Det är inte sannolikt att nämnden når målnivån om 80 procent under kvarvarande år.

Mål 8 – Välskött och stabil ekonomi

- Resultatöverskott i procent av skatter, statsbidrag och utjämning
(Resultatredovisning sker i december)
- ◆ Samtliga nämnder och styrelser ska följa budget
(Resultatredovisning sker i december)

Analys

Kommunstyrelsens utfall och prognos ligger bättre än ramtilldelning och resultatöverskottet kommer sannolikt att klaras. Samtliga nämnder utom arbetslivsnämnden uppvisar ett prognostiserat överskott. Arbetslivsnämnden kommer att upprätta en handlingsplan.

Ekonomi

Utfall

Resultat (mnkr)	Utfall aug 2016	Utfall aug 2015
Intäkter	46,4	46,7
Kostnader	-161,0	-141,7
Nettokostnad	-114,6	-95,0
Skattemedel	125,2	112,1
Resultat	10,6	17,1

Det ekonomiska utfallet för kommunstyrelsen per den sista augusti 2016 visar ett positivt resultat om 10,6 mnkr.

Enligt tabellen ovan har finansieringen genom kommunala skattemedel i relation till samma period år 2015 ökat med drygt 13 mnkr, vilket förklaras av en ändring i redovisningen. Från och med delårsbokslut 2016 exkluderas såväl finansiella poster som de kammungemensamma kostnaderna, där de senare utgörs av den övergripande semesterlöneskulden samt förändringar i pensionskostnader. Ändringen av redovisningen genomförs för att ge ett mer rättvisande resultat för kommunstyrelsen som nämnd. När hänsyn tas till de kammungemensamma kostnaderna förbättras resultatet med 15,3 mnkr och uppgår då till 25,9 mnkr, vilket kan jämföras med utfall augusti 2015 om 17,1 mnkr.

Utfall per verksamhetsområde

Verksamhetsuppföljning (mnkr)	Nettokostnad aug 2016	Nettokostnad aug 2015	Skattemedel aug 2016	Resultat aug 2016
Kommunfullmäktige	-2,7	-2,8	3,3	0,6
Kommunstyrelsen	-3,9	-3,2	3,7	-0,2
Revision	-0,9	-1,0	1,2	0,3
Valnämnd	0,0	0,0	0,1	0,0
Förvaltningsledning	-3,5	-5,2	3,7	0,2
HR-avdelning	-10,5	-10,1	14,3	3,9
Ekonomiavdelning	-38,3	5,0	39,9	1,6
Kommunlednings	-13,6	-14,8	15,0	1,4
Tillväxtavdelning	-29,6	-27,9	31,8	2,2
Kommunikationsavdelning	-3,4	-2,7	3,5	0,1
IT-avdelning	-8,1	-7,8	8,6	0,5
Summa	-114,5	-70,5	125,1	10,6

Den politiska ledningen i form av kommunfullmäktige har ett utfall om 0,5 mnkr, ett resultat som förklaras av att kostnader för 25-års uppvaktning uppkommer först under hösten, ej genomförda Nordiska dagar samt mindre utbetalt partistöd än budgeterat. Kommunstyrelsen hade ett extra sammanträde under sommaren vilket bidrar till ett underskott om -0,2 mnkr.

HR-avdelningens resultat om 3,9 mnkr kommer delvis från ej tillsatta tjänster som blivit vakanta under 2016, minskade

kostnader och behov av företagshälsovård samt mindre kostnader för personalpolitiska insatser än väntat.

Ekonomiavdelningens resultat i tabellen redovisas nu utan kammungemensamma kostnader och finansien, detta till skillnad från tidigare ekonomisk rapportering. Bakom resultatet om 1,6 mnkr finns ersättning för ensamkommande flyktingbarn om 6,9 mnkr, en ersättning som Migrationsverket avlog vid årsskiftet men som efter överklagan beviljats och återförts minusposten vid kommunstyrelsen. Inom ekonomiavdelningen finns underskott för Härnösand Hästsport Arena om 1,6 mnkr som följd av ökade avskrivningskostnader för anläggningen samt fakturor för verksamhet som utfördes 2015. Uppstartskostnader för asylboende Soludden uppgår i delårsbokslutet till 6,6 mnkr. Eftersom tilldelning av asylsökande från Migrationsverket ännu inte genomförts saknas i dagsläget intäkter att täcka uppstartskostnaderna. Redovisnings- samt upphandling- och controllerenheten har tillsammans ett mindre utfall om 0,3 mnkr som följd av ändrad personalbemanning.

Nettokostnaden för ekonomiavdelningen per augusti år 2015 och 2016 har i tabellen inte jämförelsebara siffror. Anledningen till detta är att kammungemensam verksamhet samt semesterlöneskulden inverkan på resultatet visas i 2015 års redovisning, medan den är exkluderad från ekonomiavdelningens redovisning från och med augusti 2016.

Inom kommunledningskontoret står kostenheten för den största delen av utfallet på totalt 1,4 mnkr. Kostenheten har ökade kostnader för livsmedel som konsekvens av såväl större volymer samt högre pris. Kostnaderna vägs däremot upp av en återhållsamhet i vikarier samt ökad försäljningsvolym och har ett utfall om 0,9 mnkr per augusti månad.

Tillväxtavdelningens utfall om 2,2 mnkr förklaras genom att omställningsarbetet efter Mittuniversitetets flytt inte fått genomslag i ekonomin ännu. Mindre underskott finns inom kulturenheten som följd av högre personalkostnader än budgeterat, bland annat genom förstärkt bemanning i konsthallen.

IT-avdelningen har ett positivt resultat om 0,5 tack vare lägre underhållskostnader av telefonväxeln. Förvaltningsledning samt kommunikationsavdelning har mindre avvikelser mot budget som grundar sig i att budgetmedel är jämt fördelade över året men det kvarstår kostnader som uppkommer under hösten.

Prognos helår

Verksamhetsuppföljning (mnkr)	Skattemedel	Intäkter	Kostnader resultat	Prognostiserat	Föregående prognos, T1
Kommunfullmäktige	4,1	0,0	-4,1	0,0	0,0
Kommunstyrelsen	5,5	0,0	-5,7	-	0,0
Revision	1,7	0,0	-1,7	0,0	0,0
Valnämnd	0,1	0,0	-0,1	0,0	0,0
Förvaltningsledning	5,6	0,0	-5,6	0,0	0,0
HR-avdelning	21,5	0,1	-17,1	4,5	-
Ekonomiavdelning	59,9	18,9	-76,4	2,4	4,3
Kommunledningskontoret	21,0	43,7	-64,6	0,1	-
Tillväxtavdelning	47,5	2,7	-48,6	1,6	0,0
Kommunikationsavdelning	5,3	0,2	-5,4	0,1	0,0
IT-avdelning	12,8	7,0	-19,4	0,4	0,0
Kommungemensam verksamhet	-	18,9	-6,1	-	0,0
Summa	171,2	91,5	-	7,9	2,1

Utifrån ändrade förutsättningar har kommunstyrelsens årsprognos förbättrats med drygt 5 mnkr vid delårsbokslut augusti jämfört med uppskattad årsprognos vid fyramånadersbokslutet i april. Skillnaden ligger framför allt i ändrade ersättningar från Migrationsverket samt att avtal rörande bibliotekets lokaler har blivit klara.

HR-avdelningens uppskattade resultat vid årets slut om 4,5 mnkr grundar sig i mindre personalbemanning än budgeterat samt mindre kostnader för personalpolitiska insatser än väntat.

Ekonomiavdelningen prognosticerar ett överskott om 2,3 mnkr. Asylboendet Soludden har uppstartskostnader samtidigt som det saknas såväl asylsökande som intäkter på grund av ofärdiga lokaler. Soluddens resultat vid årets slut uppskattas till -4,6 mnkr vilket kan komma att förändras med kommande avtal med Migrationsverket, vilket är en pågående process. Härnösands Hästsport Arena beräknas få ett resultat på -1,1 mnkr på grund av 0,8 mnkr högre avskrivningar för ridhusanläggningen än budgeterat samt att verksamhetskostnader från år 2015 belastar 2016 års resultat. Ekonomiavdelningens årsprognos vägs däremot upp av ersättningar från Migrationsverket rörande utförd verksamhet under 2015 för ensamkommande flyktingbarn där kommunstyrelsen tog en underskottstäckning för föregående år.

Kommunledningskontorets prognos har förbättrats framför allt genom kostenheten. Förklaringarna är att ökade försäljningsvolymerna ger ökade intäkter samt högre livsmedelskostnader som vägs upp av en återhållsamhet i vikariebemanning. Kostenhetens prognos i sig har förbättrats från -2,2 mnkr till -0,2 mnkr mellan april och aug då den kostnadsökning som följde av ökad andel ekologiska livsmedel tidigare överskattats.

Bakom tillväxtavdelningens årsprognos om 1,6 mnkr finns en icke färdigställd omställning kring Sambibliotekets avtal och drift som kommunen under året stegvis tagit över från

MIUN. Under 2016 tilldelades extra budgetmedel för att klara en övergångsperiod med nya avtal. Under 2017 är tilldelningen av skattemedel mindre och i nivå med nu befintliga avtal om lokaler och underhåll/ drift.

IT-avdelningen uppskattar ett överskott om 0,4 mnkr tack vare minskade kostnader för telefonväxel.

I kommungemensam verksamhet som presenteras längst ner i tabellen ingår främst förändringar i pensioner, ökning av semesterlöneskuld vid årets slut, reglering av avgifter samt upplupna timlöner. Årsprognosen är ett underskott om -1 mnkr som minskar kommunstyrelsens totala resultat.

Osäkerhetsfaktor i prognosen är ej beslutade ärenden hos Migrationsverket rörande ersättning för ensamkommande flyktingbarn, där intäkterna kan såväl bli mindre som större än uppskattat. En annan osäkerhetsfaktor är en pågående tvist i skolpengsärende, vilken väntas vara avslutad innan 2016 års slut.

Investeringar

Investeringar (mnkr)	Investering aug 2016	Investering aug 2015	Årsbudget 2016	Årsprognos 2016
Investeringsmedel KSF	2,8	4,5	3,6	3,4
Exploatering	2,5	0,9	2,0	2,5
Internbank	1,8	4,2	3,0	6,8
Kultur	0,3	0,3	1,0	0,4
Härnösand				
Hästsport Arena	0,8	32,9	0,8	1,0
Kostenheten	0,2	0,0	0,0	0,2
Biblioteksystem	0,2	0,0	0,0	0,2
Summa	8,6	42,8	10,4	14,5

Under året har kommunstyrelsens verksamheter investerat för totalt 8,6 mnkr, vilket innebär ett återstående investeringsutrymme om ca 2 mnkr. Prognosen för årets investeringar är 14,5 mnkr, en överskriden investeringsbudget med drygt 4 mnkr.

Bland investeringsmedel finns installation av brandlarm om 1,2 mnkr, IT-utrustning, back-up system och servrar om 0,8 mnkr samt utveckling av stationsbyggnaden på Härnösand Central om 0,8 mnkr. Prognosen för tillkommande investeringar under hösten är ljudanläggning i KS-salen om 0,6 mnkr.

Genom internbanken köper IT-avdelningen in datorer och datautrustning som i sin tur leasas av kommunens egna verksamheter, framför allt inom skolförvaltningen. Denna hantering är mer ekonomiskt lönsam än om kommunen istället skulle leasa datorer från ett externt företag. Framtida kostnader genom avskrivningar kommer inte att belastas IT-avdelningens resultat utan de verksamheter där datorerna används. I samband med nya skollokaler och ökat behov inom kommunen att leasa datorer har ett stort antal datorer köpts in under sommaren. Internbankens årsprognos är därför 3,8 mnkr högre än årsbudget och landar på totalt 6,8 mnkr.

Utöver de investeringar som har genomförts inom kulturverk-

samhet planeras även en anpassning av teatern utifrån Post- och telestyrelsens beslut om en frekvensändring. En utredning pågår för närvarande för att klarlägga vilka andra verksamheter som påverkas av denna förändring.

I samband med övertagande av Sambiblioteket från MIUN har investeringar gjorts i ett eget bibliotekssystem. Även kostnaden har genomfört investeringar om 0,2 mnkr i form av ny ugn till navets kök. För de kommande åren finns en investeringsplan utarbetad för Navet för att säkerställa en bra utbytestakt för dyr utrustning.

Framtiden

Inom förvaltningen utvärderas arbetet med organisationsförändringen med syftet att stärka stöd och service till hela organisationen. Utformningen av den nya serviceenheten kommer att ta en tydligare form under hösten.

För att utveckla besöksnäringen och bidra till Höga kustens mål om att skapa 800 nya jobb inom sektorn så har Härnösands kommun under ett antal år arbetat med att etablera ytterligare ett hotell i Härnösand. Kommunen kunde efter förhandling och dialog med ett antal företag meddela att en avsiktsförklaring ingåtts med Attini Hotel AB, vars intention är att uppföra ett nytt hotell i Härnösand och samtidigt driva simhallen. Under hösten kommer processen att fortsätta och nästa steg är detaljplanebeslut.

På HR-avdelningen fortsätter arbetet med att förbättra stöd och rutiner till organisationen. Ett nytt beslutstödssystem har införts i syfte att ge cheferna snabbt komlig och överskådlig information om verksamheternas utveckling ur olika perspektiv. HR-avdelningen kan i och med detta ägna mer kraft åt att vara ett stöd inom expertområden som exempelvis minskad sjukskrivning.

Under förutsättning att beslut fattas fortsätter arbetet med att införa heltider under det kommande året. Ett arbete som är viktigt i det totala jämlikhetsarbetet där jämställdheten får ett tydligare fokus.

Bostadsförsörjningen är en fortsatt en huvudfråga för förvaltningen och samordning med samhällsförvaltningen sker på daglig basis för att säkra kommunens bostadstillgång. Detta är, tillsammans med varumärkesarbetet och tillväxtstrategin, mycket viktigt i förvaltningens fortsatta arbete.

Skolnämnden

Viktiga händelser

Ny skolorganisation: Förvaltningen har rekryterat rektorer till de två nya högstadienheterna. Hedda Wisingskolan togs i bruk i augusti 2016. Särskolans eftermiddagsverksamhet har flyttat in i en lokalitet alldeles i närheten av skolan. Arbetet med att färdigställa lokaler för det samlade gymnasiet och Kulturskolan intensifieras under resterande del av 2016. Samtidigt omorganiseras ledningsresursen för att stärka det pedagogiska ledarskapet.

Mottagande av asylsökande och nyanlända: Från maj till juli har 40 asylsökande och personer som kommit till Sverige med permanent uppehållstillstånd beretts plats inom kommunens förskolor och skolor. Etableringen av mottagningsenheten Ankomsten fortgår och alla tjänster är tillsatta.

Utveckling av studie- och yrkesvägledning: Arbetet pågår för att kvalitetssäkra arbetet med studie- och yrkesvägledning ända från förskolan. Skolförvaltningen vill främja insatser som stimulerar nyfikenhet, utvecklar valkompetens, entreprenörskap och skapar förtrogenhet med arbetsmarknad och utbildning lokalt och nationellt. Vidare ska insatserna fokusera på att stärka samarbetet mellan olika yrkesutbildningar och branscher.

Karriärtjänster: Skolförvaltningen utarbetar nya riktlinjer för hur tjänsterna bäst ska användas som motorer i det framtida utvecklingsarbetet. Riktlinjerna ska träda i kraft från och med den första januari 2017.

Ökad likvärdighet genom utökad skoldag: Förutsättningarna för att inrätta så kallad läxfri skola har kartlagts och försöksverksamhet är genomförd vid en av enheterna 2016. Statsbidrag för läxhjälp har utökats till alla årskurser och läxhjälp kan erbjudas på alla grundskolans enheter läsåret 16/17.

IKT: Ett förslag på IT-strategi är framtagen och i linje med den har åk 7-9 datorer en-till-en och åk 1 har plattor en-till-två.

Nämndens verksamhetsmål

Färgförklaring

- Redovisas annan period
- Sämre än baslinjen
- ◆ Bättre än baslinjen men ej nått målet
- Nått målet

Resultatuppdrag tilldelat från kommunfullmäktige

Mål 4 - Kunskapsstaden där alla kan växa

- Andelen elever i åk 3 som deltagit i alla delprov och som klarat alla delprov för ämnesprovet svenska och svenska som andra språk ska öka
(Resultatredovisning sker i december)

- Andelen elever i åk 9 som är behöriga till ett gymnasieprogram ska öka
(Resultatredovisning sker i december)
- Andelen elever som fullföljer gymnasieutbildning inom tre år i kommunen ska öka
(Resultatredovisning sker i december)

Nämndens egna verksamhetsmål

- ◆ Barns och elevers lust att lära ska öka

Analys

Inom förskolan genomförs temainriktat arbete där barnens frågor, erfarenheter och intressen utgör utgångspunkten. Arbetet erbjuder en mångfald av uttrycksätt.

Grundskolan arbetar med aktiviteter för att skapa arbetsro, trygghet och goda relationer. I grundskolan och gymnasiet prioriteras utveckling av varierade arbetssätt där IKT är en viktig del, liksom att erbjuda varierande lärmiljöer och en undervisning nära samhället. Arbetet på enheterna har medfört att indikatorn för lusten att lära har ökat något i förhållandet till tidigare år men resultatet visar ändå på att det är ett utvecklingsområde som fortsatt måste prioriteras.

- ◆ Alla barn och elever ska gå i en förskola, skola eller fritidshem som har miljöcertifiering

Analys

Samtliga enheter har påbörjat arbetet och 50 procent inväntar eller har redan fått certifiering. Startsträckan visade sig bli längre än väntat, främst till följd av bristande förkunskaper om den process som är förbunden med certifiering. Ett par enheter har bytt skolledare under perioden vilket har påverkat utfallet. Verksamhetsmålet bedöms kunna nås under 2017.

Ekonomi

Utfall

Resultat (mnkr)	Utfall aug 2016	Utfall aug 2015
Intäkter	54,5	47,1
Kostnader	-405,9	-387,8
Nettokostnad	-351,4	-340,7
Skattemedel	358,4	343,8
Resultat	7,0	3,1

Skolnämndens resultat per sista augusti 2016 visar ett överskott på 7,0 mnkr. Det är 3,9 mnkr bättre än samma period föregående år. Nettokostnaden har mellan åren ökat med 10,7 mnkr och skattemedlen har ökat med 16,6 mnkr.

Utfall per verksamhetsområde

Verksamhetsuppföljning (mnkr)	Nettokostnad aug 2016	Nettokostnad aug 2015	Skattemedel aug 2016	Resultat aug 2016
Skolnämnd	-0,7	-0,7	0,8	0,1
Öppen förskola	-0,6	-0,5	0,6	0,0
Förskola	-89,0	-88,9	88,5	-
Pedagogisk omsorg	-1,4	-1,2	1,4	0,0
Fritidshem	-15,3	-20,4	15,6	0,3
Förskoleklass	-10,0	-11,5	12,2	2,2
Grundskola	-143,8	-131,2	144,3	0,5
Grundsärskola	-6,9	-6,4	7,8	0,9
Gymnasieskola	-56,1	-56,4	57,9	1,8
Gymnasiesärskola	-5,9	-7,8	7,4	1,6
Musik- och kulturskola	-6,1	-5,8	4,7	-
Informationsansvar	-0,1	-0,2	0,3	0,2
Eftis	0,0	-0,2	0,0	0,0
Förvaltningsövergripande verksamhet	-15,5	-9,5	16,9	1,3
Summa	-351,4	-340,6	358,4	7,0

Antalet barn och elever är 227 fler än budgeterat varav den största ökningen finns inom förskola och grundskola. Nedan presenteras verksamheternas resultat per sista augusti.

Skolnämnd

Överskottet på 0,1 mnkr hos skolnämnden består av att personalkostnaderna ligger under budget för perioden.

Öppen förskola

Verksamheten öppen förskola har en rambudget och har ingen avvikelser för perioden.

Förskola inkl. Nattis

Periodens budget för verksamhet förskola är ett överskott på 0,8 mnkr. Utfall för perioden är ett underskott på 0,5 mnkr. Budgetavvikelse är därmed 1,3 mnkr. Personalkostnaderna för perioden är 4,2 mnkr över budget. Bidrag och andra intäkter är 2,4 mnkr högre än budget. Detta återspeglas i det fler antalet barn som återfinns i verksamheten än vad det var budgeterat för.

Pedagogisk omsorg

Verksamheten pedagogisk omsorg följer sin budget för perioden.

Fritidshem

Budgetavvikelse för perioden januari till augusti är ett överskott på 0,3 mnkr. Överskottet består främst av att måltidskostnaden från Navet ligger lägre än budget.

Förskoleklass

Verksamheten förskoleklass ligger 2,2 mnkr bättre än budget. Personalkostnaderna är 1,6 mnkr under budget samt att bidragsintäkter ligger 0,4 mnkr bättre än budget. Resterande överskott består av lägre övriga kostnader än budgeterat.

Grundskola

Budget för perioden är 3,0 mnkr i överskott för verksamheten grundskola. Utfallet för perioden är 0,5 mnkr i överskott. Budgetavvikelse är därmed ett underskott på 2,5 mnkr.

Intäkterna är 4,2 mnkr högre än budget varav 3,5 mnkr av dessa är bidrag från Migrationsverket. Periodens personalkostnader överskrider budget med 9,5 mnkr. Köp av plats överskrider också budget med 2,3 mnkr. De kostnader som ligger lägre än budget är lokalkostnader på 4,4 mnkr och övriga kostnader 0,6 mnkr. En del av överskottet för lokalkostnaderna består av hyreskostnader för årets tre första månader som istället belastar föregående år.

Grundsärskola

Verksamheten grundsärskola har en rambudget och visar ett överskott på 0,9 mnkr för perioden. Färre elevantal gör att personalkostnaderna är lägre än budgeterat.

Gymnasieskola

Gymnasiet har per sista augusti ett överskott på 1,8 mnkr. Budget för perioden är ett överskott på 1,1 mnkr. För perioden blir det ett överskott på 0,7 mnkr.

Utfall av intäkter är 3,3 mnkr högre än budget vilket består av ökade bidrag från Migrationsverket samt även ökad försäljning av platser. Liksom de flesta andra verksamheter är personalkostnaderna även här sämre än budget, 4,5 mnkr. Köp av platser ligger under budget dock saknas kostnader för 3,0 mnkr i utfallet.

Gymnasiesärskola

Gymnasiesärskolan har rambudget och visar per sista augusti ett överskott om 1,6 mnkr. Överskottet innefattar mindre kostnader än budgeterat.

Musik- och kulturskola

Även musik- och kulturskolan har rambudget och visar ett underskott på 1,4 mnkr. Främsta posterna för underskottet består av högre personalkostnader och lokalkostnader än budget.

Informationsansvar

Verksamheten informationsansvar har ett resultat per sista augusti på 0,2 mnkr i överskott.

Eftis

Eftis håller sig inom sin budget.

Förvaltningsövergripande verksamhet

Förvaltningsövergripande verksamhet har en budgetavvikelse för perioden på 1,3 mnkr i överskott. Överskottet härleds främst till vakanta tjänster inom den centrala elevhälsan.

Prognos helår

Verksamhets- uppföljning (mnkr)	Skatte- medel	Intäkter	Kost- nader	Års- prognos aug 2016	Års- prognos apr 2016
Skolnämnd	1,2	0,0	-1,2	0,0	0,0
Öppen förskola	1,0	0,0	-1,0	0,0	-0,2
Förskola	131,4	19,6	-153,5	-2,5	1,1
Pedagogisk omsorg	2,2	0,4	-2,4	0,2	0,2
Fritidshem	23,4	8,8	-31,9	0,3	0,1
Förskoleklass	18,1	1,6	-18,1	1,6	1,1
Grundskola	216,0	27,6	-247,4	-3,8	-3,1
Grundskoleklass	11,7	0,2	-11,2	0,7	-0,1
Gymnasieskola	87,8	31,3	-115,5	3,6	-3,0
Gymnasiesärskola	11,2	0,8	-11,2	0,8	0,6
Musik- och kulturskola	7,0	1,1	-9,8	-1,7	0,1
Informationsansvar	0,5	0,0	-0,3	0,2	0,0
Eftis	0,0	4,1	-4,0	0,1	0,0
Förvaltningsövergripande	25,2	1,8	-25,4	1,6	0,2
Summa	536,7	97,3	-632,9	1,1	-3,0

Skolnämnden lämnar en prognos på 1,1 mnkr i överskott. Överskottet beror till stor del på att förvaltningen gör en förändring av uppskattade intäkter från Migrationsverket. Tidigare har förvaltningen gjort en beräkning utifrån senast erhållna ersättning för asylsökande. I nuvarande prognos beräknas ersättningen istället utifrån det belopp som återsöks. De verksamheter som främst gynnas av denna nya beräkning är verksamheterna grundskola och gymnasium där flest asylsökande finns.

Skattemedelstilldelningen för 2016 är 539 mnkr varav 5 mnkr tilldelades genom ett särskilt beslut för omställningskostnader i samband med omorganisation avseende lokaler. Kommunstyrelsen har beslutat att 2,3 mnkr av dessa återförs till KS då fastlandets del av omorganisationen har fått en senarelagd tidplan. Prognosen för skolnämndens skattemedel är därför sänkt till 536,7 mnkr. Motsvarande lokalkostnader har också minskats i prognosen då budgeterad hyra för fastlandets nya högskoleskola inte kommer belasta skolnämnden under 2016.

Personalkostnaderna per sista augusti är 14,5 mnkr över budget och prognosen är att personalkostnaderna ökar i samma takt som perioden. Även kostnaderna för tilläggsbelopp för barn i behov av särskilt stöd är över budget i både utfall och prognos. Detta är en stor anledning till att verksamheterna förskola och grundskola prognosticerar ett mycket sämre resultat än budget. Antalet barn och elever är 227 fler än budgeterat varav den största ökningen ligger inom förskola och grundskola.

I de verksamheter som prognosticerar ett överskott är den största anledningen mindre personalkostnader jämfört med budget, antingen på grund av mindre elever eller vakanta tjänster.

Investeringar

Investeringar (mnkr)	Investering aug 2016	Investering aug 2015	Årsbudget 2016	Årsprognos 2016
Ny skolorganisation	0,0	0,0	1,0	1,0
Samlat gymnasium	0,1	0,0	4,0	4,0
Summa	0,1	0,0	5,0	5,0

Ny skolorganisation

Tidigare investeringsmedel för verksamhetssystem kommer att användas till tekniska investeringar i samband med den nya skolorganisationen. Kostnaderna för det nya verksamhetssystemet kommer istället att tas som löpande driftskostnader.

Samlat gymnasium

Tidplanen för samlat gymnasium fick skjutas upp för att invänta flytten av 7-9 skolorna innan ombyggnationerna kunde starta under juni 2016.

Framtiden

Lokalförändringar läsåret 2016/17

- Brännaskolan får utökade lokaler för att möjliggöra bland annat slöjdundervisning inom skolans område.
- Grundskoleklassen åk F-6 samt inriktningen träningskolan planeras att flytta in på Gerestaskolan under höstterminen 2016.
- Färdigställande av ett samlat gymnasium.
- Musik och kulturskolan flyttas till Inspektorn.

Lärlönelyft

Under hösten pågår ett arbete med att fördela lärlönelyftet till skickliga och engagerade lärare som uppfyller lärlönelyftets kriterier. Lärlönelyftet är ett steg i arbetet med att behålla och uppmuntra befintlig kompetens och att säkerställa såväl kvalitet som kontinuitet i bildningsverksamheten.

Övningskolor

Den verksamhetsförlagda lärarutbildningen kommer fortsättningsvis att genomföras inom s.k. övningskoleområden. Förvaltningsledningen kommer under hösten att utse ett område med förskolor och åk F-6 enheter. Kompetensutveckling vid valt område kommer att genomföras under 2017.

IKT - Informations- och kommunikationsteknik

Skolan genomgår en digitaliseringsprocess och alla som arbetar i skolan kommer att behöva kompetensutveckling. Från det här läsåret finns en-till-en-lösning för alla elever från årskurs 7 till och med gymnasiet år 3. Digitaliseringen ger förutsättningar att utveckla och variera skolans undervisningsmetoder.

Socialnämnden

Viktiga händelser

Socialförvaltningen arbetar aktivt för ökad tillgänglighet, god service och gott bemötande. Ett väl uppbyggt samarbete mellan kommunens hälso- och sjukvård och Landstinget Västernorrland har resulterat i en ökad samsyn kring patienten. Kommunens hälso- och sjukvård har dessutom förstärkts med två distrikts-sjuksköterskor.

Behovet av boende för ensamkommande asylsökande barn har tillgodosetts genom att utöka antal platser inom verksamheten.

Öppen mottagning för nyanlända med tillgängliga flyktguidar har upplevts som positivt av de sökande och handläggningstiderna har förkortats.

Projektet Trygg Hemgång har fallit väl ut. Genom god planering har brukarna inte behövt vistas på sjukhus längre än nödvändigt. Brukarna har varit mycket nöjda med det stöd de fått vid hemgång från sjukhus. Den trygghet som upplevts har dessutom medfört minskat behov av hemtjänst.

Aktivitetsledare har anställts inom samtliga äldreboenden. Aktiviteter erbjuds både individuellt och i grupp. Vårdhundar är också ett populärt inslag.

Antalet personer med funktionsnedsättning och beslut om boende och arbete/daglig verksamhet ökar. Därför planeras ytterligare service- och gruppboenden, vilket skapar nya arbets-tillfällen.

En extra satsning har genomförts för kompetenshöjning av baspersonal inom äldreomsorg, rehabiliteringspersonal inom hälso- och sjukvård samt biståndshandläggare.

Arbetet med kvalitetsförbättringar pågår ständigt. Ett ledningssystem för kvalitetsarbete som är lätt tillgängligt implementeras successivt. Systemet tydliggör rutiner och ansvarsområden.

Inför rekrytering inom flera yrkeskategorier pågår ett arbete i samverkan med andra aktörer för att skapa attraktiva arbetsplatser.

Från och med februari övertog Frösunda Omsorg AB driften av Ugglands och Älandsgårdens särskilda boenden.

Nämndens verksamhetsmål

Färgförklaring

- Redovisas annan period
- Sämre än baslinjen
- ◆ Bättre än baslinjen men ej nått målet
- Nått målet

Resultatuppdrag tilldelat från kommunfullmäktige

Mål 5 – Jämställd och solidarisk välfärd av hög kvalitet

- Andelen brukare som är nöjda med sin hemtjänst ska öka
(Resultatredovisning sker i december)
- Andelen brukare som är nöjda med sitt särskilda boende ska öka
(Resultatredovisning sker i december)

Mål 6 – God service med gott bemötande

- Den genomsnittliga handläggningstiden för att få ekonomiskt bistånd vid nybesök ska minska (antal dagar)
(Resultatredovisning sker i december)

Mål 7 – Framtidens arbetsgivare

- ◆ Sjukfrånvaron ska minska

Analys

Från 2014 års baslinje om 9 procent är målet att minska sjukfrånvaron till 7 procent. Resultatet för perioden är 7,94 procent. Jämfört med samma period föregående år har en förbättring skett med 2,2 procentenheter. Inom de olika verksamheterna finns stor variation. Inom exempelvis hemtjänsten och särskilt boende ligger sjukfrånvaron på en hög nivå. Detta påverkar verksamhetens förutsättning för planering, att ge god kvalitet, uppnå hög effektivitet och kontinuitet. Inom hemtjänsten har ett genomgripande arbete utförts under våren för att kartlägga sjuk- och friskfaktorer inom hemtjänsten. En åtgärdsplan med avsikt att öka frisknärvaron bland medarbetarna har tagits fram. Arbetet med att implementera de föreslagna åtgärderna och arbetssätten kommer att påbörjas under hösten 2016. Inom verksamheter med låg sjukfrånvaro är det viktigt att det förebyggande arbetet fortgår för att främja frisknärvaron.

Ekonomi

Utfall

Resultat (mnkr)	Utfall aug 2016	Utfall aug 2015
Intäkter	115,6	75,6
Kostnader	-469,9	-435,1
Nettokostnad	-354,3	-359,5
Skattemedel	355,9	353,7
Resultat	1,6	-5,8

Socialnämnden visar ett delårsresultat på 1,6 mnkr över budget. Detta resultat är 7,4 mnkr högre än för motsvarande period föregående år, då resultatet för samma period var negativ 5,8 mnkr. Intäkterna har ökat med 40 mnkr och skattemedlen med 2,2 mnkr, varav Migrationsverket står för 35,5 mnkr. Samtidigt har kostnaderna ökat med 34,8 mnkr.

Utfall per verksamhetsområde

Verksamhetsuppföljning (mnkr)	Nettokostnad aug 2016	Nettokostnad aug 2015	Skattemedel aug 2016	Resultat aug 2016
Socialnämnden	-0,9	-0,9	0,9	0,0
Förvaltningsledning	-10,1	-9,6	10,7	0,6
Administration	-4,3	-3,6	4,0	-
Anhörig- och närståendestöd	-2,6	-2,2	2,9	0,3
Serviceenhet och nattpatrull	-7,4	-7,8	7,4	0,0
Biståndsenhet	-4,6	-4,5	4,6	0,0
Betalningsansvar för utskrivningsklara	-0,7	-1,7	0,1	-0,6
Hemtjänstpeng	-49,7	-52,9	52,5	2,8
Kommunal hemtjänst	-11,0	-14,7	9,1	-1,9
Individ- och familjeomsorg	-27,5	-31,1	29,0	1,5
Försörjningsstöd	-12,4	-13,4	10,3	-2,1
Omsorg om funktionshindrade	-85,4	-81,1	83,6	-1,8
Personlig assistans	-15,0	-13,6	14,8	-0,2
Särskilt boende	-69,4	-70,1	69,4	0,0
Entreprenad, särskilt boende	-28,7	-28,9	28,9	0,2
Hälso- och sjukvård	-24,6	-23,3	27,7	3,1
Summa	-354,3	-359,4	355,9	1,6

Förvaltningsledningens överskott på 0,6 mnkr beror på att årets medel för utbildning ännu inte har utnyttjats.

Administrativa enheten visar ett litet underskott på 0,3 mnkr. Detta underskott beror på höga konsultkostnader i samband med uppdateringar och förändringar i förvaltningsspecifika verksamhetssystem.

Hemtjänstpengen som är den ersättning både kommunal hemtjänst och externa utförare får för utförd tid visar ett resultat på 2,8 mnkr över budget. Överskottet beror på färre utförda timmar än budgeterat. Under perioden har i genomsnitt 602 timmar hemtjänst utförts per dag, jämfört med budgeterad volym 632. Privata utförares andel av den utförda tiden är 18 procent.

Den **kommunala hemtjänsten** försämrar sitt resultat jämfört med föregående månad (-er). Försämringen är förväntad eftersom personalkostnaderna är högre under semesterperioden då andelen vikarier är högre än under resten av året.

Av underskottet på **Betalningsansvar utskrivningsklara** står Hospice för 0,4 mnkr. Kostnaderna för Hospice har ökat markant jämfört med föregående år och antas fortsätta ligga på nuvarande höga nivå.

Individ- och familjeomsorgen redovisar ett överskott på 1,5 mnkr. På grund av det stora antalet anvisade ensamkommande barn och unga under 2015 överskrider både kostnader och intäkter från Migrationsverket budget 2016.

Barn- och familjeenhetens placeringskostnader överskrider budget med 20,3 mnkr. Kostnaderna förväntas täckas med bidrag från Migrationsverket.

Antalet vuxna i behov av institutionsvård för missbruk har ökat. Även antalet kvinnor i behov av skyddat boende har ökat. Placeringskostnader för vuxna överskrider budget med 3 mnkr. Ökade kostnader för **försörjningsstöd** hänförs bland annat till arbetslösa och långa handläggningstider hos Arbetsförmedlingen (AF) för upprättande av etableringsplan för nyanlända. Försörjningsstöd utgår i avvaktan på etableringsplan, vilket med nuvarande handläggningstid hos AF uppgår till minst tre månaders bidragsberoende. Bristen på bostäder i kommunen är ytterligare en orsak till ökade kostnader.

Inom **omsorgen om funktionshindrade** ökar antalet beslut om boende, vilket i sin tur innebär att behovet av externa placeringar ökar. Intäkterna för boende på elevhem når inte upp till budgeterad volym. Detta medför ökade kostnader och bidrar till underskottet på 1,8 mnkr.

Hälso- och sjukvårdens överskott på 3,1 mnkr förklaras av vakanta tjänster samt effektiv hantering av tekniska hjälpmedel.

Prognos helår

Verksamhetsuppföljning (mnkr)	Skattemedel	Intäkter	Kostnader	Årsprognos aug 2016	Årsprognos apr 2016
Socialnämnden	1,4	0	-1,4	0,0	0
Förvaltningsledning	16	0,6	-17,2	-0,6	-0,4
Administration	6	0	-6	0	0,2
Anhörig- och närståendestöd	4,3	0,4	-4,1	0,6	0,6
Serviceenhet och nattpatrull	11	2,2	-13,2	0,0	0
Biståndsenhet	6,8	0,1	-6,5	0,4	0,1
Betalningsansvar för utskrivningsklara	0,2	0,1	-1,1	-0,8	-0,3
Hemtjänstpeng	78,8	8,8	-84,6	3,0	1,3
Kommunal hemtjänst	13,6	68	-83,8	-2,2	-1,3
Individ- och familjeomsorg	43,6	104,8	-136	12,4	13,1
Försörjningsstöd	15,4	8,2	-27,6	-4,0	-4,1
Omsorg om funktionshindrade	125,5	16,6	-147,4	-5,3	-5,5
Personlig assistans	22,3	0	-22,9	-0,6	-0,3
Särskilt boende	103,4	36,7	-140,3	-0,2	-0,2
Entreprenad, särskilt boende	43,3	2,9	-45,8	0,4	0,4
Hälso- och sjukvård	41	0,7	-38,8	2,9	0,8
Summa	532,6	250,1	-776,7	6,0	4,4

Socialförvaltningens resultat för helåret 2016 uppskattas till 6,0 mnkr över budget. Majoriteten av verksamheterna visar små

avvikelse mellan budget och prognos. De större avvikelserna förklaras nedan.

Den utförda tiden inom hemtjänst förväntas ligga på en lägre nivå än budgeterat som hittills under året. Resultatet för hemtjänstpengen förväntas bli ett överskott på 3 mnkr.

Den **kommunala hemtjänstens** underskott prognosticeras till 2,2 mnkr. Jämfört med föregående år är detta resultat 3,3 mnkr bättre. Bland annat har personalkostnaderna sänkts med 8,2 mnkr för årets första åtta månader.

Under årets första månader har inflödet av ensamkommande ungdomar minskat. I nuläget har Härnösands kommun 110 ensamkommande ungdomar placerade i kommunens boenden och som externa placeringar. Av dessa ingår 60 platser i avtalet med Migrationsverket, vilket motsvarar budgeterade intäkter och kostnader. Intäkter för så kallad överbeläggning ingår inte i budget, vilket genererar det prognostiserade överskottet på 12,4 mnkr inom **individ- och familjeomsorg**. Intäkter från återsökta kostnader för denna överbeläggning släpar efter, vilket försvårar möjligheten att avgöra vilka kostnader Migrationsverket kommer att godkänna. Därmed finns en osäkerhetsfaktor i prognosen.

Redan under 2015 konstaterades en trend för ökade kostnader för försörjningsstöd. Denna trend fortsätter under 2016.

Personalförstärkningar inom främst daglig verksamhet samt underskott för elevhem och externa placeringar gör att prognosen för **omsorg om funktionshindrade** prognosticerar ett underskott motsvarande 5,3 mnkr.

Hälso- och sjukvårdens överskott minskar under senare delen av året, då vakanta tjänster tillsätts under hösten.

Investeringar

Investeringar (mnkr)	Investering aug 2016	Investering aug 2015	Årsbudget 2016	Årsprognos 2016
Sängar	0,2	0,7	0,6	0,4
Inventarier	0,1	-	0,8	0,8
Brandskydd	0,1	0,1	0,6	0,1
Lokalbyte - Daglig verksamhet	-	-	-	0,7
Summa	0,4	0,8	2,0	2,0

Franzéngruppens dagliga verksamhet byter lokaler. Kostnader för inventarier och utrustning uppgår till 0,7 mnkr.

Möbler till gemensamma utrymmen på särskilda boenden.

Återstående investeringar av brandskydd i gruppboenden inom omsorg om funktionshindrade motsvarande 0,4 mnkr kommer att ske under 2017.

Framtiden

För att öka tillgängligheten för besökare undersöks möjligheten till gemensamma lokaler för individ- och familjeomsorgens olika verksamheter. Den pågående flyktingsituationen ställer krav på en flexibel organisation. Verksamheten förbereder för fortsatt mottagande av nyanlända och insatser anpassade till den nya målgruppens behov.

Förändrade ersättningsnivåer för mottagandet av ensamkommande barn och unga från och med 1 juli 2017 innebär att verksamhetens omfattning behöver ses över.

Tillsammans med olika aktörer behöver bostadsfrågan för personer med viss problematik lösas.

Att arbetssökande får möjlighet att utföra servicetjänster inom äldreboenden innebär att ordinarie personal får mer tid för bruknära omsorg och de arbetssökande får arbetslivserfarenhet.

En övergripande översyn kommer att ske för att identifiera samordningsmöjligheter inom äldreomsorgens boenden och hemtjänst.

Beslut ska tas innan årets slut om det pågående projektet Trygg Hengång, där personal möter upp brukaren med maximalt stöd under första dygnet efter utskrivning från sjukhus, ska permanentas.

För att öka tryggheten hos personer med tillsyn nattetid kommer tekniska lösningar erbjudas som ett alternativ till besök av personal.

Franzéngruppens dagliga verksamhet flyttar när den nya skolorganisationen etableras. Hösten 2017 öppnar två nya gruppboenden för personer med funktionsnedsättning.

Inom flera av socialtjänstens områden finns stora utmaningar inför framtiden när det gäller att kunna rekrytera personal med efterfrågad kompetens. I samverkan med andra aktörer, bland annat Mittuniversitetet och vård- och omsorgscollege, pågår aktiviteter för att skapa attraktiva arbetsplatser dit människor söker sig.

Samhällsnämnden

Viktiga händelser

Förvaltningsledning

Förvaltningen upplever ett högt exploateringsstryck och prioriterar arbetet med bygglov och planer. En översyn av organisationen på förvaltningen pågår och förändringen införs under vintern.

Fritid

Hela projektet för en ny och modern anläggning på Bondsjöhöjens IP står färdig att tas i bruk. Härnösand har nu ytterligare en fullvärdig idrottsanläggning för olika arrangemang som borgar för en bra utveckling av i första hand en bred ungdomsverksamhet. Förutsättningar för stora arrangemang både för fotboll, skidor eller annan tävlingsverksamhet har skapats.

Bygg och miljö

Bygg- och miljöverksamheten har bedrivit flera omfattande arbeten såsom detaljplanen för del av Ön 2:52 m.m. Hotellplanen är under granskning. Området Utsikten och industriområdet Västra Saltvik har vunnit laga kraft. Saneringen på Lövudden har slutförts och området är klart för exploatering. I samband med ett utökat verksamhetsområde för VA på Södra Härnön har ca 10 detaljplaner, vilka berör ca 200 fastigheter, ändrats och givits större byggrätt och möjlighet till anslutning till kommunalt VA. En ny VA-policy är framtagen. Projektet "Handläggarsöd för hantering av ovärdade tomter och byggnader" är avslutat och har skapat förutsättningar för ett mer effektivt tillsynsarbete.

Trafik

Inom kollektivtrafiken har projektet Hållbara resor pågått sedan årsskiftet. Under augusti har Kollektivtrafikmyndigheten introducerat ett nytt produktutbud vilket gör det möjligt att återigen köpa periodkort. Nya rabatter har införts som innebär att t.ex. pensionärer numera åker buss 25 procent billigare oavsett biljettyp. Arbetet pågår med att undersöka möjligheterna och förutsättningarna för avgiftsfri eller kraftigt subventionerad kollektivtrafik i Härnösand.

Nämndens verksamhetsmål

Färgförklaring

- Redovisas annan period
- Sämre än baslinjen
- ◆ Bättre än baslinjen men ej nått målet
- Nått målet

Resultatuppdrag tilldelat från kommunfullmäktige

Mål 3 – Ledande miljökommun med aktivt omställningsarbete

- Andel invånare som är nöjda med kommunens gång- och cykelvägar ska öka
(Resultatredovisning sker i december)

- Andel resor med kollektivtrafik ska öka
(Resultatredovisning sker i december)
- ◆ Andelen miljöbilar i kommunorganisationen ska öka
(Resultatredovisning sker i december)

Nämndens egna verksamhetsmål

- ◆ Fler attraktiva tomter ska tillskapas genom initiativ till nya detaljplaner
- Säkerställa processen för detaljplanerad industrimark i Härnösand
- ◆ Ge snabb och professionell handläggning av ärenden
- Nämnden upplevs som kommunikativ och informativ
- Aktivt stödja ett brett, levande föreningsliv i Härnösand
- ◆ Kommuninvånarna ska ha god möjlighet till dialog med nämnd och förvaltning i aktuella frågor
- ◆ Engagerade och delaktiga medarbetare

Analys

Arbetets fokus har under året ändrat inriktning på ett sätt som var svårt att förutse inför 2016. Istället för att arbeta med den handlingsplan förvaltningen tog fram 2014/2015 har en ny arbetsmiljökartläggning genomförts med hjälp av företagshälsovården. Kartläggningen har beskrivit läget för förvaltningen och de olika arbetsgrupperna. Utöver detta har varje medarbetare som svarat på webbenkäten fått en direkt återkoppling på den psykosociala hälsan och vid behov erbjudits samtal med professionell psykolog hos företagshälsovården. Under hösten kommer varje arbetsgrupp på förvaltningen att utforma egna handlingsplaner att arbeta med. Under juni 2017 kommer en ny arbetsmiljökartläggning att genomföras på förvaltningen. Resultatet från kommunens medarbetarenkät som genomförs i höst arbetas in i de då framtagna handlingsplanerna.

Under försommaren påbörjades processen med att se över och föreslå ny ledningsstruktur för förvaltningen. En översyn av den tidigare ledningsstrukturen anses nödvändig då Härnösands utveckling förändrats sedan 2008 då den infördes samt att förvaltningen ser att befintlig organisation kan utvecklas. I alla processer är arbetsgivare, fack och arbetstagar delaktiga i processerna.

Ekonomi

Utfall

Resultat (mnkr)	Utfall aug 2016	Utfall aug 2015
Intäkter	18,1	14,0
Kostnader	-117,6	-112,3
Nettokostnad	-99,5	-98,3
Skattemedel	107,8	105
Resultat	8,3	6,7

Samhällsförvaltningen visar ett överskott om 8,3 mnkr för perioden, vilket är 1,6 mnkr högre än året innan. Intäkterna har ökat med 4,1 mnkr. Detta beror till stor del på att intäkterna för bilpoolen varit nettoresultatet 2015, bidrag som ej varit budgeterade för sommarlovsaktiviteter till ungdomar samt ett bidrag som avser 2015 för Västanå och även högre fakturerade intäkter för bland annat bygglov. Kostnaderna har ökat med 5,3 mnkr mellan åren. Den största förändringen är avskrivningar som ökat med 2,0 mnkr, köp av externa tjänster har ökat med 1,7 mnkr och resterande är ökade lokalkostnader 0,4 mnkr samt verksamhetskostnader med drygt 1 mnkr. Skattemedlen har ökat med 2,8 mnkr mellan 2015 och 2016.

Utfall per verksamhetsområde

Verksamhets- uppföljning (mnkr)	Netto- kostnad aug 2015	Netto- kostnad aug 2016	Skatte- medel aug 2016	Resultat aug 2016
Nämnd	-0,8	-0,8	0,8	0,0
Förvaltningsledning	-3,7	-2,8	4,2	0,5
Avskrivningar	-20,1	-15,6	20,8	0,7
Fritid	-23,8	-24,1	26,1	2,3
Entreprenad fritid	-0,8	-0,8	0,8	0,0
Bygg och miljö	-11,0	-11,8	12,6	1,6
Entreprenad				
Bygg och miljö	-16,4	-15,4	16,4	0,0
Trafik	-22,9	-27,0	26,1	3,2
Summa	-99,5	-98,3	107,8	8,3

Samhällsförvaltningens totala överskott är 8,3 mnkr per sista augusti

- Politisk ledning	0,0 mnkr
- Förvaltningsledning	0,5 mnkr
- Avskrivningar	0,7 mnkr
- Fritid inkl. entreprenad	2,3 mnkr
- Bygg och miljö inkl. entreprenad	1,6 mnkr
- Trafik	3,2 mnkr

Förvaltningsledningens överskott på 0,5 beror delvis på att kostnaderna för annonsering, inköp och oförutsedda utgifter inte uppkommit till den budgeterade nivå som skattemedlen medger.

Överskott även på exploateringsverksamheten, där köp av verksamhet samt fastighetskostnaderna inte nått budgeterad nivå.

Verksamheterna på fritid ger tillsammans ett överskott på 2,3 mnkr. Ungdomsverksamheten har ett överskott på 0,3 mnkr där verksamheten fått ett bidrag för sommarlovsaktiviteter och alla kostnader för aktiviteterna inte slutredovisats samt att material- och förbrukningskostnader är lägre än budget. Fritidsanläggningar har ett överskott som härrör till lägre hyreskostnad för Bondsjöanläggning etapp 2, lägre lönekostnader med det nya personalschemat samt lägre material- och driftkostnader. Resterande överskott består bland annat av lägre utbetalningar av föreningsbidrag än vad budget medger samt ett bidrag som avser 2015 avseende Västanå. Badanläggningar har ett underskott på 0,7 mnkr och beror på högre vikariekostnader på simhallen än budgeterat samt upprustning av badplatser.

Bygg- och miljöverksamheterna har ett överskott på 1,6 mnkr. Personalkostnaderna ligger lägre än budget och det beror främst på att vakanta tjänster inte är tillsatta. Bostadsanpassningen bidrar till överskottet, vilket även bygglovsverksamheten gör med högre intäkter än budgeterat.

Trafik har ett överskott på 3,2 mnkr per sista augusti. Överskottet beror på högre intäkter än budget av bland annat momsersättning för färdtjänst, lägre kostnad avseende skolkort för perioden samt ett litet överskott på Härnösand Central.

Prognos helår

Verksamhets- uppföljning (mnkr)	Skatte- medel	Intäkter	Kost- nader	Års- prognos aug 2016	Års- prognos apr 2016
Nämnd	1,1	0,0	-1,1	0,0	0,0
Förvaltningsledning	6,9	1,0	-7,9	0,0	0,0
Avskrivningar	31,2	1,1	-32,3	0,0	0,0
Fritidsverksamhet	39,0	12,3	-51,1	0,2	-
Bygg- och miljöverksamhet	46,0	8,0	-52,8	1,2	1,3
Trafik	39,1	4,3	-43,4	0,0	0,0
Summa	163,3	26,7	-188,6	1,4	0,5

Samhällsförvaltningens prognos visar ett totalt överskott om 1,4 mnkr för 2016.

Förvaltningsledningen prognostiserar ett nollresultat. Intäkter för fastighetsuthyrning och arrenden håller en högre nivå än budgeterat, vilket genererar ett överskott på helår. Konsultkostnader är högre än budget, då förvaltningen är i behov av extern tjänst för att täcka upp med chef på bygg och miljö där tjänsten fortfarande är vakant.

Fritidsverksamhetens prognos visar på ett överskott om 0,2 mnkr. Badanläggningar har ett prognostiserat underskott på 0,8 mnkr som främst härleds till högre vikariekostnader. Fritidsledning samt fritidsanläggning prognostiserar ett överskott, med

lägre personalkostnader och lägre lokalkostnader och täcker därmed underskottet på badanläggningar.

Bygg- och miljöverksamhetens prognos visar ett överskott om 1,2 mnkr. Det prognostiserade överskottet beror främst på att bostadsanpassningen ger ett överskott och att personalkostnaderna är lägre än budgeterat då flera tjänster är vakanta och att intäkter på bygglov är högre än budgeterat. Konsultkostnader är högre än budget på plan vilket drar ner överskottet till 1,2 mnkr. Här finns dock en osäkerhet vad gäller bostadsanpassningen av en mer omfattande ombyggnation på en äldre villa, gällande ett barnärende. Infrias bidraget under året kommer det påverka resultatet för bygg och miljö avsevärt och risken är stor för ett underskott.

När det gäller trafik är prognosen ett nollresultat. I prognosen från Kollektivtrafikmyndigheten konstaterar verksamheten att kostnaderna är högre än ursprunglig budget för 2016. Verksamheten har ett överskott på intäkter mot budget som bidrar till ett prognostiserat nollresultat för trafik.

Investeringar

Investeringar (mnkr)	Investering aug 2016	Investering aug 2015	Årsbudget 2016	Årsprognos 2016
Fritidsverksamhet	0,1	1,5	4,7	4,7
Bygg- och miljöverksamhet	14,9	37,0	58,4	43,2
Förvaltningsledning	0,0	0,0	0,2	0,0
Summa	15,0	38,5	63,3	47,9

Samhällsförvaltningens investeringsutgifter uppgår den sista augusti till 15,0 mnkr, vilket är 23,5 mnkr mindre än föregående år. Utfallet är fördelat enligt följande:

- Förvaltningsledning 0,0 mnkr
- Fritid 0,1 mnkr
- Bygg och Miljö 14,9 mnkr
- Trafik 0,0 mnkr

Utfall

För fritid avser investeringsutgiften byglar till liften på vårdkasen.

Totala investeringsutgifter på bygg och miljö uppgår till 14,9 mnkr per sista augusti. Den största investeringsposten är Västra kanalbron som uppgår till 6,1 mnkr för perioden. Vidare är utgifterna fördelade på Strandängsvägen 0,6 mnkr, Lövudden 4,5 mnkr, Västra Ringvägen 0,3 mnkr, Bragegatan 1,3 mnkr bro, GC Bildhuggaren 0,4 mnkr, Food Court 0,4 mnkr och Lindstedtsvägen 0,5 mnkr. Resterande 0,8 mnkr avser mindre investeringsutgifter samt projekterings- och uppstartsutgifter i ett flertal projekt.

Prognos

Prognosen för investeringar ligger på 47,9 mnkr av en total budget på 63,3 mnkr, Prognosen för fritid är 4,7 mnkr och för

bygg och Miljö är det 43,2 mnkr. Se bifogad bilaga med prognos och budgetjämförelse.

Västra kanalbron är färdigställd och tagen i bruk med en prognos på lägre utgifter än budget med 0,8 mnkr. Markarbetet på Lövudden färdigställs senare i höst och indikerar att bli lägre än budget med 2,2 mnkr, beroende på vilken nivå av gestaltning som beslutas. Food Courten kommer att färdigställas i höst där projektet blev dyrare än beräknat med 1,0 mnkr, eftersom marken har sanerats. Staket vid järnväg 1,3 mnkr är ett projekt som inte kommer utföras 2016 då förvaltningen inte har haft personal på plats. Strandängsvägen kommer inte att kunna slutföras, då förvaltningen väntar på en dom från Mark- och miljödomstolen och projektet kommer därför att färdigställas tidigast 2017. Prognosen på 12,8 mnkr för de projekt som inte kommer att slutföras 2016, upparbetas och färdigställs under 2017.

Framtiden

Samhällsförvaltningen kommer fortsätta att vidareutveckla informations- och kommunikationsinsatser till medborgarna. Dessutom behöver förvaltningen jobba med kundundersökningar och nöjdhetsindex av olika slag i verksamheten tillsammans med servicegarantier och e-tjänster för att möta invånarnas behov. En organisationsförändring på förvaltningen genomförs under vintern och skapar förutsättningar att möta ett växande Härnösand i utveckling.

Inom fritid pågår arbetet med att inventera, prioritera och vårda våra befintliga fritidsanläggningar. Fritidssidan har under året tagit steg framåt men kommer fortsätta arbeta för att bli effektivare både som organisation och energinyttjare. Vidare har en arbetsgrupp bildats för att påbörja utredningen av möjligheterna för en ny idrottshall i Härnösand, som ett led i Visionsprogrammet för fritidsanläggningar. Elljusspårerna kommer att fortsätta moderniseras under 2017 då kvicksilverlampor byts ut mot LED-belysning.

Under året kommer påbörjade investeringar inom bygg- och miljöverksamheten att slutföras. Den planerade investeringen för Strandängsvägen på Lövudden kommer inte att genomföras enligt plan pga. av att detaljplanen är överklagad. För att säkra en bra exploateringsprocess pågår planering för exploatering av Lövudden tillsammans med kommunstyrelseförvaltningen. Förvaltningen arbetar också med processen om kajernas framtid. Under hösten kommer arbetet att påbörjas med att ta fram underlag till en ny driftsupphandling för gata.

Kommunstyrelsen har beslutat att delta i ett stort kollektivtrafikprojekt "Koll 2020" med följande insatsområden

- Kunskap och utredningar
- Information, marknadsföring och resvanemönster
- Infrastrukturåtgärder
- Nya trafikupplägg

Arbetslivsnämnden

Viktiga händelser

Arbetslivsförvaltningen har under året fokuserat på mottagning av människor på flykt, undervisning i svenska för nyanlända och jobbskapande insatser för personer som står utanför arbetsmarknaden.

Fram till juli månad hade 176 flyktingar med uppehållstillstånd flyttat till Härnösands kommun. Enligt bostättningslagen ska Härnösand under 2016 ta emot 50 flyktingar som av särskilda skäl beviljats uppehållstillstånd innan de kommer till Sverige. Redan i augusti hade kommunen uppfyllt detta krav.

Svenska för invandrare, SFI, har i genomsnitt haft cirka 400 elever i undervisning per månad fram till juli månad, vilket är en ökning jämfört med föregående år med knappt 100 elever per månad. Antalet deltagare i kursen Samhällsorientering på modersmål har även ökat jämfört med förra året.

Rekryteringsbehovet av behöriga SFI-lärare är mycket stort, inte bara i Härnösand utan i hela Sverige. Arbetslivsnämnden har tidigare beslutat att obehöriga lärare ska ges möjlighet till att studera parallellt med sitt arbete. Genom denna satsning har fem lärare under våren fått behörighet i att undervisa i SFI, vilket gör att Härnösand har en hög andel behöriga lärare jämfört med många andra kommuner.

Förvaltningen har fått ökade resurser för att anställa 35 utrikes födda personer. Språkstöd i skolan och information om matavfall är exempel på arbetsuppgifter som utförts. Hitills under 2016 har 253 personer fått en anställning om 12 månader på en kommunal arbetsplats eller på en arena som utför serviceuppdrag inom kommunen.

Under sommaren har 246 ungdomar haft ett feriearbete och 85 barn deltagit i sommarläger.

Ökad samverkan med kommunens andra verksamheter har gett goda resultat. För att nämna ett exempel har 24 deltagare fått beredskapsanställning som språkstödjare i kommunens grundskolor.

Nämndens verksamhetsmål

Färgförklaring

- Redovisas annan period
- Sämre än baslinjen
- ◆ Bättre än baslinjen men ej nått målet
- Nått målet

Resultatuppdrag tilldelat från kommunfullmäktige

Mål 2 – Växande arbetsliv med mångsidig arbetsmarknad

- Andelen nyanlända som inte är i behov av särskilt stöd ska vara i sysselsättning eller studier två år efter att uppehållstillstånd har beviljats ska öka
(Resultatredovisning sker i december)

Mål 4 – Kunskapsstaden där alla kan växa

- Andelen kursdeltagare som slutfört en kurs på Komvux med godkänt betyg ska öka
(Resultatredovisning sker i december)
- Andelen deltagare under 25 år, som saknar grundskole- eller gymnasiebetyg, och är inskrivna i arbetsmarknadsåtgärd som börjar studera för att komplettera betygen ska öka
(Resultatredovisning sker i december)

Ekonomi

Utfall

Resultat (mnkr)	Utfall aug 2016	Utfall aug 2015
Intäkter	61,2	45,8
Kostnader	-93,2	-70,7
Nettokostnad	-32,0	-24,9
Skattemedel	31,4	28,9
Resultat	-0,6	4,0

Den verksamhet arbetslivsnämnden ansvarar för fortsätter att växa i takt med att flyktingmottagandet och behovet av utbildning, integration samt stöd och vägledning till sysselsättning ökar i Härnösand. Mellan januari och augusti månad var arbetslivsnämndens kostnader för detta 93,2 mnkr, att jämföras med motsvarande period 2015 om 70,7 mnkr vilket är en ökning om 22,5 mnkr. Under samma period har nämnden tilldelats 31,4 mnkr i kommunala skattemedel samt mottagit 61,2 mnkr i interna och externa intäkter och bidrag. Andelen finansiering som består av intäkter och bidrag har ökat från 62 procent till 66 procent under de senaste tolv månaderna, och ett fungerande samspel med statliga verk, den privata sektorn och kommunintern samverkan blir därför allt viktigare. När verksamheten blir mer och mer beroende av finansiering som inte är kommunala skattemedel ställs högre krav på en flexibel organisation som kan anpassa verksamheten utifrån medborgarnas/flyktingars behov och förutsättningar.

Verksamheterna uppvisar 15,4 mnkr mer i intäkter och bidrag och en ökad nettokostnad i utfallet på 7,1 mnkr. Förklaringen finns framförallt inom personalkostnader som i utfallet är 16,1 mnkr högre än budgeterat för 2016.

Utfall per verksamhetsområde

Verksamhets- uppföljning (mnkr)	Netto- kostnad aug 2016	Netto- kostnad aug 2015	Skatte- medel aug 2016	Resultat aug 2016
Nämnden	-0,6	-0,6	0,6	0,0
Ledning o gemensam administration	-3,9	-3,7	3,1	-0,8
Arbete och Integration	-14,9	-7,2	14,8	-0,1
Vuxenutbildning	-12,6	-13,4	12,9	0,3
Summa	-32,0	-24,9	31,4	-0,6

I tabell *Verksamhetsuppföljning* visas respektive verksamhetsområdes nettokostnad, resultat utan hänsyn till fördelning av kommunala skattemedel. Mellan 2015 och 2016 finns stora skillnader i nettokostnaden inom såväl arbete och integration som vuxenutbildningen, där arbete och integration uppvisar 7,7 mnkr mer i nettokostnader för 2016 jämfört med 2015, samma period och finansieras med 4,1 mnkr i skattemedel. Vuxenutbildningen har minskat sina nettokostnader med 0,8 mnkr och finansieringen via skattemedel med 1,2 mnkr i jämförelse med samma period 2015.

En ökad finansieringsgrad av intäkter och bidrag innebär att verksamhetens sårbarhet vid ändringar i nationella politiska beslut av statsbidrag är stor. Exempel på detta är ett underskott rörande yrkesvux som följd av att tilldelade statsbidrag var lägre än budgeterade samt beslut om återbetalning av ej använda statsbidrag rörande lärlingsutbildning. Detta underskott vägs upp av vakanta tjänster under våren, högre statsbidrag för SFI och samhällsorientering, minskad efterfrågan av grundläggande vuxenutbildning samt intäkter rörande uppdragsutbildning.

Ledning och gemensam administration uppvisar ett underskott om 0,8 mnkr som följd av ökade personalkostnader och arbetsmiljöinsatser. Utfallet ska justeras då de ökade personalkostnaderna ska bokföras på annan förvaltning. Det kommer att innebära att ca 0,6 mnkr justeras, vilket skulle ha haft en positiv effekt på förvaltningens totala utfall för augusti.

Inom arbete och integrations verksamheter finansieras 68 procent av den totala finansieringen av externa intäkter och bidrag. Samarbeten med andra förvaltningar står för ca 6 procent av finansieringen. Verksamhetens personal samt sysselsättningsanställningar, anställningar med BEA är de största kostnads-posterna om 20,4 mnkr respektive 26,6 mnkr och motsvarar ca 86 procent av verksamhetens kostnader. Resterande 14 procent utgörs av lokalkostnader, köp av verksamhet samt övriga kostnader. I relation till år 2015 har personalkostnader ökat samtidigt som övriga kostnader och sysselsättningsanställningar visar en mindre procentuell andel av kostnaderna.

Vuxenutbildningens verksamhet har under perioden januari till augusti 57 procent extern finansiering. Kostnader för arbetskraft är den enskilt största kostnads-posten och står för

ungefär två tredjedelar av verksamhetens kostnader för perioden. Vuxenutbildningen redovisar ett överskott om 0,3 mnkr för perioden. Intäkterna är 1,37 mnkr över budget och kostnaderna 1,1 mnkr över budget. De högre intäkterna beror på högre bidrag än väntat och de högre kostnaderna på högre driftskostnader.

Prognos helår

Verksamhets- uppföljning (mnkr)	Skatte- medel	Intäkter	Kost- nader	Års- prognos aug 2016	Års- prognos apr 2016
Nämnden	1,0	0,0	-1,0	0,0	0,0
Ledning o gemensam administration	4,6	0,0	-5,4	-0,8	0,0
Arbete och integration	22,1	61,1	-83,2	0,0	0,2
Vuxenutbildning	19,5	25,3	-45,5	-0,7	0,0
Summa	47,2	86,4	-135,1	-1,5	0,2

Prognosen för resultatet vid årets slut är -1,5 mnkr utifrån augusti månads utfall samt planerad verksamhet under hösten, vilket är en stor skillnad mot prognosen i tertial 1 som visade på ett överskott om 0,2 mnkr. Här är inte ökade personalkostnader för ledning och administration justerad, vilket kommer att förändra prognosen till ett underskott om ca 0,9 mnkr. De prognosticerade kostnaderna om nära 135,4 mnkr är 24,9 miljoner högre än budgeterade, vilket innebär att den verksamhet som bedrivs och planeras under resterande del av 2016 är betydligt mer omfattande än den verksamhet som planerades innan årets början. Bedömningen av det ekonomiska läget på förvaltningen som helhet är att ett underskott kommer att finnas vid årets slut. Några förklaringsfaktorer:

- Ökade personalkostnader inom ledning och administration.
- Underskott inom Yrkeshögskolan med färre antagna elever i utbildning än budgeterat.

Verksamhetsområde arbete och integration beräknas nå ett nollresultat. Högre andel beredskapsanställda än budgeterat vägs upp av ökade statsbidrag för nyanlända från Migrationsverket, intäkter från Arbetsförmedlingen samt intäkter för serviceuppdrag och tolkuppdrag. Underskottet hos ledning och gemensam administration är en följd av högre personalkostnader samt arbetsmiljöinvesteringar.

Bakom vuxenutbildningens årsprognos finns bland annat en analys av det ekonomiska läget för Yrkeshögskolan utifrån höstens utbildningsstarter. Yrkeshögskolans finansiering består till övervägande del av statsbidrag från Myndigheten för yrkeshögskola, vilken baseras på antalet studerande. Antalet studerande som börjar läsa utbildningarna bredbandtekniker, kyl och luftvärmepumpstekniker och elkraftstekniker är färre än beräknat med mindre statsbidrag än budgeterat som följd. Åtgärdsplan och en snabb omställning för att undvika ett större underskott inom Yrkeshögskolan har inletts. Bland annat har Utbildningen inom elkraftsteknik ställts in och personalnedskärningar genomförts.

Under hösten uppskattas antal elever inom SFI öka något samtidigt som efterfrågan på grundläggande nivå klingar av. Detta beror på en ändring i kursplanerna i svenska som andraspråk där elever i större utsträckning än tidigare förväntas genomföra samtliga kurser inom SFI innan man går vidare till grundläggande vuxenutbildning. I augusti är vuxenutbildnings årsprognos ett underskott på 0,7 mkr. Arbetet pågår för att komma tillräta med underskottet.

Investeringar

Investeringar (mnkr)	Investering aug 2016	Investering aug 2015	Årsbudget 2016	Årsprognos 2016
Utveckling Maskinhallen	0,3	0,1	1,0	1,0
Ombyggnad Johannesbergshuset	0,0	0,4	0,2	0,2
Summa	0,3	0,5	1,2	1,2

Arbetslivsnämnden har fått utrymme för investeringar inom yrkesutbildningar och HETA, f.d. maskinhallen, om 1 miljon kronor för 2016. HETA nyttjas av samtliga energitekniska utbildningar samt flertalet samarbetspartners vid exempelvis uppdragsutbildning. Underhåll och plan för utveckling av Maskinhallen är ett arbete som pågår kontinuerligt. Under hösten finns planer på inköp av laborativ teknisk utrustning vilket bidrar till en prognos om investeringar i utveckling av Maskinhallen om 1 mnkr.

Överföring av outnyttjade investeringsmedel från 2015 till 2016 innebar 0,2 mnkr mer i investeringsmedel. Dessa 0,2 mnkr riktas till ombyggnationer i Johannesbergshuset utifrån arbetsmiljöskäl under hösten.

Framtiden

Förvaltningens verksamheter växer vilket gör att lokalerna i Johannesbergshuset inte längre räcker till. Under våren gjordes en översyn vilket resulterade i att övergripande ledning och administration flyttar till externa lokaler. Nästa steg är att utöka undervisningslokalerna utifrån pedagogiska och arbetsmiljömässiga krav.

Arbetet fortsätter med jobbskapande insatser. För att vända den negativa trenden med en ökande arbetslöshet ska förvaltningen göra en inventering i syfte att öka antalet praktikplatser och möjliga anställningar inom kommunens verksamheter.

I samarbete med Samhall startar en ny arena till hösten som erbjuder gratis följeslagarservice till boende i kommunen. De som har ett behov av stöd för att sig ut i samhället för att till exempel delta i kultur- och fritidsaktiviteter, besöka vänner eller kanske bara ta en promenad kan få följeslagarservice.

Arbetslivsnämnden har på uppdrag av kommunfullmäktige fått ansvar för driften av nya asylboendet Soludden med cirka 450 platser. Anställning av personal, upphandling och planering av drift och planering av aktiviteter har pågått under våren och till hösten planeras inflyttning av asylsökande ske.

Härnösand utökar samhällsorientering för nyanlända till 120 timmar för att erbjuda orientering inom arbetsliv, hälsa och jämställdhet.

Komvux ska genom ett samarbete med gymnasieskolan erbjuda fem platser vardera inom yrkesutbildningarna kock och VVS-installatör.

Inför hösten 2018 har Heta Utbildningar Yrkehögskolan i Härnösand ansökt om sex utbildningar, främst inom energi- och teknikområdet.

Maskinhallen HETA (Härnösands Energi Tekniska Arena) som erbjuder unika möjligheter till praktisk undervisning/laborationer inom energitekniska området fortsätter arbetet med att utveckla uppdragsutbildningar.

AB Härnösandshus

Ägarförhållanden

Aktiebolaget Härnösandshus ägs till 100 procent av Härnösands kommun. Bolaget är i sin tur moderbolag till Aktiebolaget Härnösands kommunfastigheter (100 procent) org nr 556437-7272.

Verksamheten

AB Härnösandshus är Härnösands största bostadsbolag. Verksamheten är inriktad på att erbjuda ett brett urval av lägenheter samt effektivt tillgodose olika boendeönskemål genom att förädla, förvärva och förvalta fastigheter. Under 2016 har Härnösandshus börjat bygget av det nya plusboendet vid Gädeå Strand. Ett femvåningshus med 26 lägenheter. Projektet beräknas vara klart för inflyttning den 1 augusti nästa år och samtliga lägenheter är uthyrda. Härnösandshus förbereder samtidigt för fler nya bostäder. Projekteringsarbetet för att bygga om estetiska programmets lokaler på fastigheten Vägmannen pågår. Dessutom har Härnösandshus lämnat in en begäran om ändring av detaljplanen på tre fastigheter vid Gädeåvägen, Kristinagatan och Artillerigatan. Arbetet med att investera i underjordsbehållare har fortsatt under 2016. Sammanlagt kommer Härnösandshus att installera ytterligare 18 underjordsbehållare under året.

Hyror

2016-08-31 uppgick uthyrningsgraden på vanliga lägenheter till 99,5 procent (99,7 procent). Antalet vakanta lägenheter uppgick till 6 (5) st. Under slutet av förra året genomfördes förhandlingar med hyresgästföreningen om 2016 års hyror. Hyreshöjningen år 2015 uppgick till 0,6 procent (1,25 procent).

Underhåll

Kostnaderna för reparationer och underhåll i koncernen uppgår till 21,2 (19,8) mnkr, vilket är i nivå med budget. Jämfört med föregående år har underhållet ökat. Det är framförallt underhållet i Härnösandshus som ökat. På fastigheten Kullen 1:32 har sista etappen med fasad- och fönsterbyte färdigställts. Ett antal fastigheter i Östanbäcken har målats om och i Gånsviksdalen har ännu en huskropp fått renoverade balkonger. Ett större ombyggnadsprojekt har också påbörjats vid bolagets fastighet vid Tunnelplan. Samtliga huskroppar kommer under ett antal år få nya fasader och fönster samt ny färgsättning.

Driftskostnader

Driftkostnaderna per 2016-08-31 uppgår till 49,4 (50,3) och överensstämmer med budget. Kostnaderna för uppvärmning har varit något högre jämfört med föregående år då framför allt vår och försommar var kallare än normalt.

Kapitalkostnader

Räntekostnaderna är betydligt lägre än motsvarande period föregående år till följd av lägre marknadsräntor.

Resultatutveckling

Härnösandshuskoncernens resultat för perioden visar på en vinst om 5 238 (4 821) tkr. Prognosen för helåret är en vinst på 6,1 (7,2) mnkr.

Resultaträkning (mnkr)	Utfall aug 2016	Årsprognos aug 2016
Intäkter	101,5	151,6
Kostnader	-72,1	-110,1
Avskrivningar	-14,1	-21,2
Verksamhetens nettokostnad	15,3	20,3
Finansiella intäkter	0,0	0,0
Finansiella kostnader	-10,1	-14,2
Periodens resultat	5,2	6,1

Härnösand Energi & Miljö AB

Flera evenemang har arrangerats för Härnösandsborna under första halvåret. Julgranspundring på Kraftvärmeverket i januari, Vårdkasdagen i samarbete med Härnösand Alpina i februari och Familjedag i Kretsloppsparken för att fira det nya Återbruket i maj. Samtliga evenemang har varit välbesökta och uppskattade.

Sponsring har skett av flera evenemang. Bland annat de prestigefyllda cykeltävlingarna på Vårdkasen i juli och den två veckor långa Härnösand Opera Academy & Festival i augusti.

I januari fick Härnösands förskolor och skolor boken *Amanda undrar över el*. Boken är en faktasaga i bilderboksformat för barn mellan ungefär 3 och 9 år. Alla klasser fick varsin bok med förhoppningen att väcka eller stärka barns intresse för teknik.

I maj tilldelades bolaget trippel-A betyg från Bisnodes för femtonde året i rad, vilket innebär gulddiplom. Ambitionen är att få diamantstatus, vilket ett företag uppnår efter 20 år med trippel-A-betyg.

I maj genomfördes också en ny NKI-undersökning, Nöjd Kund Index. NKI-mätningen görs vartannat år och syftet är att samla ihop och värdera kundernas omdömen och upplevelser av HEMAB som företag. Betygen är fortsatt höga.

Under våren har ett intensivt arbete pågått för att möjliggöra utbyggnad av bredband på landsbygden och i juni kom beskedet att bolaget, som första Leaderprojekt, beviljats bidrag för att satsa på bredbandsutbyggnaden på landsbygden i kommunen. Bidraget avser personella resurser.

Ett förslag till 30 laddplatser i såväl stad som på landsbygd presenterades tillsammans med Samhällsförvaltningen och Härnösandshus under våren. Teknikprogrammet har bidragit till att utreda vilka platser som är lämpliga och under sommaren har en sommarjobbare anlitats för att dokumentera de föreslagna platserna och ta fram förslag på utformning. Bidrag har nu beviljats för utbyggnaden som beräknas kunna starta under hösten.

I september offentliggjorde Ingemar Forzelius sin plan att sluta som VD för HEMAB. Rekrytering pågår och en ny VD planeras kunna vara på plats i början av 2017.

Affärsområde Fjärrvärme

Kampanjen för att få fler att välja fjärrvärme har fortsatt under våren vilket har lett till samtal från presumtiva nya fjärrvärmekunder. Bolaget har även genomfört Prisdialogen med kundrepresentanter i augusti.

Affärsområde Elnät

Under våren invigdes en ny utställning om elens historia i Härnösand på Härnösands bilmuseum. Utställningen innehåller bland annat delar från Sveriges första elproducerande vattenkraftverk, den före detta spikfabriken i Gådeån.

Nya rutiner för ledningsvisning har införts under våren, vilket gör att kunderna får en enklare och tydligare kontakt vid behov av ledningsvisning.

Affärsområde Vatten

Ansökan om fastställande av vattenskyddsområde för Bondsjön lämnades in i februari. Nästa steg är att Länsstyrelsen ska skicka frågan på ytterligare en remissomgång.

I augusti påbörjades underhållsarbetet med vattentornets insida. Under det två månader långa arbetet kommer den vanliga reserven i vattentornet istället ersättas med frekvensstyrda pumpar så att arbetet inte blir kundstörande.

Affärsområde Återvinning

I april föreslogs en ny taxa för fastighetsrenhållning och i maj beslutade kommunfullmäktige att anta förslaget. Den nya, miljöstyrande taxan gäller från och med 1 oktober. Syftet med den nya taxan är att motivera och underlätta för kunden att göra rätt ur miljösynpunkt. Flerfackskärl blir något billigare, medan grönt och brunt kärl blir dyrare. Ju mer som återvinns desto bättre helt enkelt. Samtliga kunder med grönt och brunt kärl har fått erbjudande om att byta till de billigare flerfackskärlen och ett stort antal har också valt att gå över till dessa.

I maj genomfördes nästa fas i arbetet med att forsla aska från Överskog till Älands återvinningsanläggning då ytterligare 20-30 000 ton aska forslades till säker förvaring i Äland.

Det är sedan juni nu även möjligt att lämna textilier till återvinning på Kretsloppsparken. På en månad fylldes en 9 m3 container med textilier, vilket är en ansenlig mängd och väldigt positivt ur miljösynpunkt.

I månadsskiftet augusti/september stod det klart att Härnösands Energi & Miljö AB vunnit upphandlingen att ta hand om Örnsköldsviks insamlade matavfall med start 1 mars 2017. Den avgörande faktorn var transportavståndet, vilket gjorde att bolaget sammanvägt kunde erbjuda det lägsta priset.

Biogas

Bygget av biogasanläggningen i Åland fortgår enligt planerna. Rötkammaren fylldes för första gången i slutet av augusti och processen har startat. Full funktion på rötningen förväntas i slutet av september och komplett anläggning med färdig fordonsgas kommer att finnas i slutet av året.

Vindkraft

I februari kunde vi gå ut med nyheten om att vindkraftproduktionen på Vårdkasen varit rekordhög under 2015. De låga priserna på el och elcertifikat gör dock att intäkten på cirka 6 miljoner gav ett nära nollresultat. Fortsatt fallande elpriser gör att 2016 med största sannolikhet slutar på ett ekonomiskt underskott trots fortsatt god produktion.

Resultaträkning (mnkr)	Utfall aug 2016	Årsprognos aug 2016
Intäkter	214,8	318,5
Kostnader	-156,4	-236,2
Avskrivningar	-36,8	-53,9
Verksamhetens nettokostnad	21,6	28,4
Finansiella intäkter	0,0	0,0
Finansiella kostnader	-4,7	-9,0
Periodens resultat	16,9	19,4

Räddningstjänsten Höga Kusten – Ådalen

Uppdrag

Räddningstjänsten Höga Kusten – Ådalen är ett kommunalförbund mellan Sollefteå, Kramfors och Härnösand. Förbundet skall svara för den gemensamma verksamheten inom området skydd mot olyckor åt medlemskommunerna, i enlighet med vad som åligger var och en. Kommunalförbundet ska möjliggöra ökad effektivitet, säkerhet och slagkraft genom samordning av resurser under en gemensam ledning.

Det finns nationella mål för verksamheten reglerade i Lag (2003:778) om skydd mot olyckor.

I förbundets Handlingsprogram för skydd mot olyckor, 2016-2019, finns inriktning och lokala verksamhetsmål för perioden angivna.

Uppföljning av mål

I årets verksamhetsplan finns totalt sju övergripande mål, fyra gällande verksamheten och tre ekonomiska mål:

- Under 2016 ska 100 % av inkommande larm som definieras som räddningstjänst rendera en insats.
 - Organisationen har hittills under året haft resurser tillgängliga för att kunna åka på alla insatser (988 st.) som definierats som räddningstjänst. Antalet ligger i samma storleksordning som motsvarande period 2015.
- Minst 130 tillsyner ska utföras under året.
 - 41 tillsyner är utförda. Prognosen är ca 90 tillsyner, men vakanser gör att vi inte kommer att nå målet.
- Minst 1 200 personer ska utbildas under året.
 - Hittills har vi utbildat ca 1 000 personer i olika olycksförebyggande utbildningar. Målet kommer att uppnås.
- Under 2016 ska HKÅ träffa minst 2 000 barn och ungdomar.
 - Vi har träffat ca 1 400 barn och ungdomar i samband med utbildningar och informationstillfällen. Prognosen är att målet kommer att uppnås.
- Årets resultat ska uppgå till minst 0,01 % av omsättningen.
 - Målet kommer att uppnås.
- Årets avskrivningar ska inte överskrida budgeterad avskrivning.
 - Målet kommer att uppnås.
- Årets investeringar ska göras med eget kapital.
 - Målet kommer att uppnås.

Uppföljning av ekonomi med prognos för helår

Resultaträkning (mnkr)	Utfall aug 2016	Årsbudget 2016	Årsprognos aug 2016
Intäkter	4,1	5,2	5,6
Kostnader	-48,2	-75,9	-73,7
Avskrivningar	-2,1	-3,7	-3,4
Verksamhetens nettokostnad	-46,3	-74,3	-71,5
Kommunbidrag	49,8	74,7	74,7
Finansiella intäkter	0,0	0,0	0,0
Finansiella kostnader	-0,2	-0,4	-0,3
Periodens resultat	3,3	0,0	2,9

Överskottet beror till största delen på att kostnaden för arbetskraft har varit lägre än budgeterat. Orsaken till detta är att vi har flera vakanser inom organisationen som inte har blivit tillsatta. Rekrytering pågår och de vakanta tjänsterna förväntas vara tillsatta senast vid årsskiftet.

Ökade intäkter har även bidragit till det rådande överskottet. Här ses framför allt en ökning av intäkterna gällande automatlarm. Det har både tillkommit fler objekt, vilket renderar fler årsavgifter, men antalet felaktiga larm har även ökat. Här pågår ett kontinuerligt arbete för att minska andelen felaktiga larm.

Viktiga händelser och framtid

Under året har arbetet med att förbättra verksamheten och arbetsmiljön fortsatt, bland annat har en ny organisation beslutats. Utformningen av den nya organisationen har tagit hänsyn till de synpunkter som kom fram i den medarbetarundersökning som genomfördes 2014, samt vid de individuella samtal som genomförts med personal inom heltidsorganisationen. Den nya organisationen kommer att startas upp i sin helhet under sista delen av 2016.

Under april månad avslutade räddningschefen sin anställning inom Räddningstjänsten Höga Kusten-Ådalen. Detta föranledde att ställföreträdande räddningschefen, under tiden ny chef rekryterades, gavs ett tillförordnande som räddningschef.

I det nya handlingsprogrammet anges barn och unga som ett av tre fokusområden. Detta innebär att räddningstjänsten ska bidra till att barn och ungdomar får ökad tillit till samhället och inte hamnar i utanförskap, vilket tros leda till minskat antal olyckor i samhället. Räddningstjänstens strävan är att ses som en naturlig resurs för kommunerna i deras arbete med ungdomar och förebyggande av olyckor i stort.

Organisationens stora utmaning för framtiden är att tillse att det finns tillräckligt många brandmän i beredskap vid våra stationer utanför våra tre centralorter.

Finansiella rapporter

Resultaträkning

(mnkr)

		Kommun					Koncern		
		Utfall aug 2016	Utfall aug 2015	Avvikelse	Helår 2016		Utfall helår 2015	Utfall aug 2016	Utfall aug 2015
					Budget	Prognos			
Verksamhetens intäkter	Not 1	246,1	179,9	66,2	286,4	370,0	285,8	517,5	412,8
Verksamhetens kostnader	Not 2	-1 153,7	-1 066,0	-87,7	-1 704,4	-1 766,1	-1 675,6	-1 335,5	-1 217,0
Jämförelsestörande poster	Not 3	0,0	12,3	-12,3	0,0	0,0	21,3	0,0	12,3
Avskrivningar	Not 4	-25,5	-19,8	-5,8	-33,0	-40,0	-32,7	-77,1	-68,2
Verksamhetens nettokostnader		-933,1	-893,5	-39,6	-1 451,0	-1 436,1	-1 401,2	-895,1	-860,1
Skatteintäkter	Not 5	737,8	715,4	22,3	1 134,0	1 108,7	1 072,8	737,8	715,4
Generella statsbidrag	Not 6	247,1	221,7	25,4	336,0	362,0	341,2	247,1	221,7
Finansiella intäkter	Not 7	5,5	3,5	2,0	20,0	7,2	5,2	2,3	1,1
Finansiella kostnader	Not 8	-9,3	-13,6	4,4	-24,0	-16,8	-16,7	-20,8	-27,4
Periodens resultat		48,0	33,5	14,5	15,0	25,0	1,3	71,2	50,7

I kommunkoncernen aug -16 ingår Härnösand Energi & Miljö AB, AB Härnösandshus samt Räddningstjänstförbundet Höga Kusten-Ådalen.

I utfallet för aug -15 ingår Härnösand Energi & Miljö AB och AB Härnösandshus.

Balansräkning

(mnkr)

		Kommun		Koncern	
		Aug 2016	År 2015	Aug 2016	År 2015
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Imateriella anläggningstillgångar					
				0,1	0,1
Materiella anläggningstillgångar					
Byggnader, mark och tekn. anläggning	Not 9	509,7	510,4	1 537,2	2 059,9
Maskiner och inventarier	Not 10	42,4	43,7	680,3	127,8
Summa materiella anläggningstillgångar		552,1	554,1	2 217,5	2 187,7
Finansiella anläggningstillgångar					
Andelar i koncern- och intresseftg m fl	Not 11	200,1	200,1	29,1	28,5
Fordr. hos koncern- och intresseftg m fl	Not 12	5,9	6,6	5,1	6,8
Summa finansiella anläggningstillgångar		205,9	206,7	34,2	35,3
Summa anläggningstillgångar		758,0	760,8	2 251,7	2 223,0
Omsättningstillgångar					
Förråd mm	Not 13	0,1	0,1	5,7	5,6
Kortfristiga fordringar	Not 14	134,4	127,6	176,0	181,9
Kassa och bank	Not 15	49,3	67,2	145,4	132,8
Summa omsättningstillgångar		183,8	194,9	327,1	320,3
S:A TILLGÅNGAR		941,8	955,7	2 578,8	2 543,3
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Ingående eget kapital		-201,8	-203,1	80,9	60,2
Årets resultat		48,0	1,3	71,2	20,4
Summa eget kapital	Not 16	-153,8	-201,8	152,1	80,6
Avsättningar					
Avsättning för pensioner	Not 17	624,1	632,1	633,3	641,2
Andra avsättningar	Not 18	3,4	7,6	18,7	22,8
Latent skatt				73,5	73,5
Summa avsättningar		627,5	639,7	725,6	737,5
Skulder					
Långfristiga skulder	Not 19	28,7	129,7	1132,8	1213,8
Kortfristiga skulder	Not 20	439,5	388,1	568,3	511,5
Summa skulder		468,2	517,9	1701,2	1 725,3
S:A EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		941,8	955,7	2 578,8	2 543,3
Ställda säkerheter och ansvarsförbindelser					
Borgensåtaganden	Not 21	1 177,8	1 177,8	1 177,8	1 177,8
Ansvarsförbindelser	Not 22	1 192,3	1 192,3	1 192,7	1 192,7

Noter till resultaträkning

(mnkr)

	Kommun aug 2016	Kommun aug 2015
Not 1 Verksamhetens intäkter		
Försäljningsmedel	13,6	11,6
Taxor och avgifter	26,7	28,9
Hyror och arrenden	21,2	22,3
Bidrag	164,9	96,9
Försäljning verksamhet och tillgångar	19,7	20,3
Summa Verksamhetens intäkter	246,1	179,9
Not 2 Verksamhetens kostnader		
Bidrag	-65,2	-63,8
Bränsle	-6,4	-5,3
Köp av huvudverksamhet	-163,0	-139,4
varav:		
- Äldreomsorg	25,7	26,2
- Förskola	23,9	23,3
- Barn och ungdomsvård	21,7	4,4
- Räddningstjänst	15,3	14,7
- Gator och vägar	14,5	13,8
- Övrigt	14,4	12,8
- Hemtjänst	10,6	8,7
- Grundskola	10,3	7,8
- Gymnasieskola	10,2	14,3
- Externa boenden SoL o LSS	5,5	4,9
- Personlig assistans	6,1	5,5
- Vård vuxna missbruk	5,0	3,0
Tjänster	-28,2	-24,8
Löner, ersättningar och sociala avgifter	-660,5	-610,3
Pensioner inkl löneskatt	-32,0	-29,3
Lokalhyror	-112,4	-109,2
Material	-40,3	-35,7
Övriga verksamhetskostnader	-45,8	-48,2
Summa verksamhetens kostnader	-1 153,7	-1 066,0
Not 3 Jämförelsestörande poster		
Återbetalning av premie från AFA Försäkringar	0,0	12,3
Summa Jämförelsestörande poster	0,0	12,3
Not 4 Avskrivningar		
Avskrivningar enligt plan	-25,5	-19,8
Summa avskrivningar	-25,5	-19,8
Not 5 Skatteintäkter		
Kommunalskatt	744,7	715,8
Skatteavräkning	-6,9	-0,3
Summa skatteintäkter	737,8	715,4

Noter till resultaträkning

(mnkr)

	Kommun aug 2016	Kommun aug 2015
Not 6 Generella statsbidrag och utjämning		
Inkomstutjämning	186,9	165,5
Strukturbidrag	0,0	1,7
LSS	30,8	30,0
Tillfälligt statsbidrag mottagning av flyktingar	5,8	0,0
Kommunal fastighetsavgift	28,9	28,5
Regleringsavgift	-0,6	0,4
Kostnadsutjämning	-4,8	-4,4
Summa generella statsbidrag och utjämning	247,1	221,7
Not 7 Finansiella intäkter		
Utdelning aktier	1,9	0,0
Ränteintäkter	0,1	0,1
Ränteintäkter från bolagen	0,0	0,1
Borgensprovision från bolagetn	3,2	3,1
Övriga finansiella intäkter	0,2	0,2
Summa finansiella intäkter	5,5	3,5
Not 8 Finansiella kostnader		
Låneräntor	0,0	-0,2
Ränta pensionsskuld	-0,6	-1,1
Ränta pensionsskuld garantipension och visstidspen.	0,0	-0,0
Ränta pensionsskuld pensioner före 1998	-8,5	-12,2
Övriga finansiella kostnader	-0,2	-0,1
Summa finansiella kostnader	-9,3	-13,6

Noter till balansräkningen

(mnkr)

	Kommun aug 2016	Kommun år 2015
Not 9 Byggnader, mark och tekn. anlägg.		
Ingående anskaffningsvärde	770,5	657,1
Årets investeringar	18,4	113,6
Försäljning	0,0	-0,2
Utrangeringar	-0,7	0,0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	788,2	770,5
Ingående ackumulerade avskrivningar	-260,2	-237,6
Årets avskrivningar	-18,4	-22,6
Utrangering	0,1	0,0
Utgående akumulerade avskrivningar	-278,5	-260,2
Utgående bokfört värde	509,7	510,4
<i>Fördelning per område:</i>		
- markreserv	19,5	19,5
- verksamh.fastigheter	92,3	95,1
- fastigheter för affärsverksamhet (va-verk, hamnar)	37,1	36,1
- publika fastigheter (gator, vägar, parker)	341,2	309,1
- tomträttsmark	4,3	4,3
- exploateringsmark	2,8	0,2
- pågående arbete	12,6	46,2
Utgående bokfört värde	509,7	510,4
Not 10 Maskiner och inventarier		
Ingående anskaffningsvärden	193,0	176,6
Årets anskaffningar	6,0	18,7
Försäljningar/Utrangeringar/Nedskrivningar	-0,2	-2,3
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	198,8	193,0
Ingående avskrivningar	-149,3	-141,4
Årets avskrivningar	-7,1	-7,9
Försäljning / utrangeringar	0,0	0,0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-156,4	-149,3
Utgående bokfört värde	42,4	43,7
<i>Fördelning per område:</i>		
- inventarier	25,9	25,1
- maskiner o fordon	1,4	1,6
- förbättringsutgift i annans fastighet	14,9	16,7
- pågående arbete	0,2	0,4
Utgående bokfört värde	42,4	43,7
Not 11 Andelar i koncern- och intresseföretag m fl		
Härnösands Energi & Miljö AB	50,1	50,1
AB Härnösandshus	127,5	127,5
Härnösand Invest AB	0,1	0,1
Kommuninvest i Sverige AB	22,3	22,3
Technichus AB	0,0	0,0
Ostkustbanan AB	0,0	0,0
HögaKusten Destination AB	0,1	0,1
Summa andelar i koncern- och intresseföretag m fl	200,1	200,1

Noter till balansräkningen

(mnkr)

	Kommun aug 2016	Kommun år 2015
Not 12 Fordringar hos koncern- & intresseföretag m fl		
AB Härnösand Kommunfastigheter	1,8	2,5
Förlagsbevis Kommuninvest i Sverige AB	3,7	3,7
Västernorrlands Länstrafik AB	0,4	0,4
Summa fordringar hos koncern, intresseföretag mfl	5,9	6,6
Not 13 Förråd mm		
Exploateringsmark	0,1	0,1
Summa förråd mm	0,1	0,1
Not 14 Kortfristiga fordringar		
Kundfordringar	5,6	9,4
Statsbidragsfordringar	51,5	26,9
Förutbetalda kostnader & upplupna intäkter	50,5	56,8
Upplupna skatteintäkter	17,5	16,4
Momsfodran	8,2	15,7
Övriga kortfristiga fordringar	1,2	2,4
Summa kortfristiga fordringar	134,4	127,6
Not 15 Kassa och bank		
Kassa, bank och postgiro	0,2	0,1
Koncernkonto totalt	49,1	67,1
<i>Fördelat koncernkonto:</i>		
- Härnösands kommun	25,7	33,0
- Härnösand Energi & Miljö AB	29,2	27,0
- Härnösandshus AB	-6,4	5,6
- Härnösand Näringsliv AB	0,1	0,1
- Technichus	0,6	1,1
- Invest i Härnösand AB	-0,1	0,3
Summa kassa och bank	49,3	67,2
Not 16 Eget kapital		
Balanserat resultat	-201,8	-203,1
Årets resultat	48,0	1,3
Utgående eget kapital	-153,8	-201,8
Egna kapitalet består av		
- anläggningskapital	101,9	-8,6
- rörelsekapital	-255,7	-193,2
Summa	-153,8	-201,8

Noter till balansräkningen

(mnkr)

Not 17 Avsättningar pensioner

Härnösands kommun har sedan 2005 redovisat hela pensionsåtagandet som en avsättning i balansräkningen.

Härnösands kommun har sedan 2009 en del av pensionsåtagande (pensioner för personer födda till och med 1942 tryggt i Mellersta Norrlands Pensionsstiftelse.

Pensioner intjänade till och med 1997

Ingående avsättning inkl. löneskatt

Ränte- och basbeloppsuppräknin

Förändring diskonteringsränta

Övrig post

Pensionsutbetalningar

Förändring av löneskatt

Utgående avsättning inkl. löneskatt

Pensioner intjänade från och med 1998

Ingående avsättning inkl. löneskatt

Nyintjänad pension

Ränte- och basbeloppsuppräknin

Förändring diskonteringsränta

Övriga poster

Pensionsutbetalningar

Förändring av löneskatt

Utgående avsättning inkl. löneskatt

Särskild avtalspension och visstidspension

Ingående avsättning inkl. löneskatt

Nyintjänad pension

Ränte- och basbeloppsuppräknin

Förändring av diskonteringsränta

Övriga poster

Pensionsutbetalningar

Förändring av löneskatt

Utgående avsättning inkl. löneskatt

Pensioner OPF-KL

Ingående avsättning inkl. löneskatt

Intjänat

Förändring av löneskatt

Utgående avsättning inkl. löneskatt

Summa utgående avsättning inkl. löneskatt

Mellersta Norrlands Pensionsstiftelse

Löneskatt

Stiftelsens anskaffningsvärderade egna kapital

Långfristig fordran löneskatt

Återlånade medel

Aktualiseringsgrad

Avsättningar pensioner

**Kommun
aug 2016**

**Kommun
år 2015**

780,2

811,5

6,8

11,8

0,0

0,0

-3,7

-6,8

-20,6

-30,2

-4,2

-6,1

758,5

780,2

100,3

93,8

7,8

6,4

0,5

1,3

0,0

0,0

-0,2

1,0

-2,5

-3,4

1,4

1,3

107,4

100,3

0,8

1,2

0,0

0,0

0,0

0,0

0,0

0,0

-0,0

0,0

-0,1

-0,4

-0,0

-0,1

0,6

0,8

0,2

0,0

0,0

0,2

0,0

0,0

0,2

0,2

866,6

881,4

-202,1

-208,9

-40,4

-40,4

-125,8

-228,4

-40,4

-40,4

700,4

612,6

88%

88%

624,1

632,1

Noter till balansräkningen

(mnkr)

	Kommun aug 2016	Kommun år 2015
Not 18 Andra avsättningar		
Lokala investeringsprogrammet (LIP)		
Ingående värde	1,5	1,5
lanspråktaga avsättningar	0,0	0,0
Utgående avsättning	1,5	1,5
Överenskommelser		
Ingående värde	0,3	1,6
Ny avstättning	0,0	0,0
lanspråktaga avsättningar	-0,1	-1,3
Utgående avsättning	0,2	0,3
Twist Kastellskolan		
Ingående värde	1,6	1,0
Ny avstättning	0,0	0,6
lanspråktaga avsättningar	0,0	0,0
Utgående avsättning	1,6	1,6
Twist Hot burger		
Ingående värde	0,6	0,0
Ny avsättning	0,0	0,6
lanspråktaga avsättningar	-0,6	0,0
Utgående avsättning	0,0	0,6
Avsättning personal		
Ingående värde	3,6	0,0
Ny avsättning	-3,6	3,6
Utgående avsättning	0,0	3,6
Totalt ingående värde avsättningar	7,6	4,1
Totalt förändringar	-4,2	3,4
Totalt utgående avsättningar	3,4	7,6
Not 19 Långfristiga skulder		
Lån i banker och kreditinstitut	0,0	100,0
<u>Uppgifter om lån i banker och kreditinstitut</u>		
Genomsnittlig ränta	-0%	0,14%
Genomsnittlig räntebindningstid	90 dagar	90 dagar
Lån som förfaller inom		
1 år (redovisas som kortfristig skuld)	150,0	50,0
2-5 år	0	100,0
Förutbetalda intäkter som regleras över flera år		
Investeringsbidrag	28,7	29,7
Återstående antal år (snitt)	22,0	22,0
Summa förutbetalda intäkter	28,7	29,7

Noter till balansräkningen

(mnkr)

	Kommun aug 2016	Kommun år 2015
Not 20 Kortfristiga skulder		
Kortfristiga skulder till kreditinstitut o kunder	163,0	65,6
Skulder inom koncernkontot	23,8	34,5
Leverantörsskulder	17,3	22,4
Personalens skatter, avgifter o löneavdrag	17,9	16,1
Övriga kortfristiga skulder	2,2	9,2
Semesterlöneskuld och upplupna löner	57,0	76,2
Årets pensioner avgiftsbestämd del inkl löneskatt	29,8	41,0
Statlig tillfälligt generell bidrag flyktnings	56,3	62,1
Upplupna kostnader o förutbetalda intäkter	72,2	60,9
Summa kortfristiga skulder	439,5	388,1
Not 21 Borgensåtaganden		
Borgen i kommunala bolag	1 151,1	1 151,1
Borgensåtagande egna hem	0,6	0,6
Övriga förpliktelser	26,1	26,1
Summa borgensåtaganden	1 177,8	1 177,8
Not 22 Ansvarsförbindelser		
Tilläggsupplysning operationell leasing		
Prognos leasingavgifter inom 1 år	0,7	0,7
Prognos leasingavgifter senare än 1 år men inom 5 år	0,7	0,7
Prognos leasingavgifter senare än 5 år	0	0
Tilläggsupplysning hyresavtal längre än tre år		
Prognos hyresavgifter inom 1 år	136,8	136,8
Prognos hyresavgifter senare än 1 år men inom 5 år	523,9	523,9
Prognos hyresavgifter senare än 5 år	525,0	525,0
Tilläggsupplysning medfinansiering EU-projekt		
EU-projekt budgeterat inom 1 år	2	2
EU-projekt budgeterat senare än 1 år men inom 5 år	3,2	3,2
EU-projekt budgeterat senare än 5 år	0	0
Summa ansvarsförbindelser	1 192,3	1 192,3

Nämndernas driftsredovisning augusti 2016

(mnkr)	Intäkter aug 2016	Kostnader aug 2016	Netto- kostnad aug 2016	Budget aug 2016	Avvikelse mot budget	Netto- kostnad aug 2015
Kommunstyrelse inkl KF	46,7	-161,3	-114,6	-125,2	10,6	-95,0
Arbetslivsnämnden	61,2	-93,2	-32,0	-31,4	-0,6	-24,9
Samhällsnämnden	18,1	-117,7	-99,6	-107,8	8,3	-98,3
Skolnämnden	54,5	-406,0	-351,4	-358,4	7,0	-340,7
Socialnämnden	115,6	-469,9	-354,3	-355,9	1,6	-359,5
Summa nämnder	296,1	-1 248,0	-951,9	-978,8	26,9	-918,4

Justerat för övergripande gemensamma kostnader såsom internbank, upplupna löner, semesterlöneskuld, pension. Semesterlöneskulden är cyklisk och är som lägst i augusti vilket påverkade resultatet med +23,3 mnkr.

Nämndernas prognos helår 2016

(mnkr)	Årsprognos intäkter aug 2016	Årsprognos kostnader aug 2016	Årsprognos nettokostnad aug 2016	Budget	Årsprognos utfall aug 2016	Netto- kostnad år 2015
Kommunstyrelse inkl KF	91,5	-254,8	-163,3	-171,2	7,9	-139,7
Arbetslivsnämnden	86,4	-135,1	-48,7	-47,2	-1,5	-41,0
Samhällsnämnden	26,7	-188,6	-161,9	-163,3	1,4	-149,9
Skolnämnden	97,3	-632,9	-535,6	-536,7	1,1	-516,5
Socialnämnden	250,1	-776,7	-526,6	-532,6	6,0	-529,0
Summa nämnder	552,0	-1 988,1	-1 436,1	-1 451,0	14,9	-1 376,1

Investeringsredovisning augusti 2016

(mnkr)	Inkomster	Utgifter	Netto- investering	Budget	Avvikelse m budget	Årsprognos 2016
Kommunstyrelse	0,0	-8,6	-8,6	-10,4	1,8	-14,5
Arbetslivsnämnden	0,0	-0,3	-0,3	-1,2	0,9	-1,2
Samhällsnämnden	0,0	-15,0	-15,0	-63,3	48,3	-47,9
Socialnämnden	0,0	-0,4	-0,4	-2,0	1,6	-2,0
Skolnämnden	0,0	-0,1	-0,1	-5,0	4,9	-5,0
Summa	0,0	-24,4	-24,4	-81,9	57,6	-70,6

Större investeringsprojekt augusti 2016

(mnkr)	Inkomster	Utgifter	Netto- investering
Kommunstyrelse -8,6 varav:			
- Fastigheter på Ön	0,0	-2,5	-2,5
- Datorer till skola och vuxenutbildning	0,0	-1,6	-1,6
- Brandlarm i skollokalerna	0,0	-1,2	-1,2
	0,0	-5,3	-5,3
Samhällsnämnden -15,0 varav:			
- Västra Kanalbron	0,0	-6,1	-6,1
- Lövudden markberedning	0,0	-4,5	-4,5
- Bragegatan	0,0	-1,3	-1,3
	0,0	-11,9	-11,9

Härnösands kommuns revisorer

Till Kommunfullmäktige

Revisorernas bedömning av delårsrapport 2016

Vi av fullmäktige utsedda revisorer har uppdraget att bedöma om resultatet i delårsrapport per 2016-08-31 är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Bedömningen avser mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning, såväl finansiella som för verksamheten.

Bedömningen är baserad på en översiktlig granskning av delårsrapporten inriktad på övergripande analys och inte på detaljer i redovisningen. Granskningen har utförts enligt god revisionsd i kommunal verksamhet. Granskningens resultat presenteras i bifogad rapport.

Uppföljning av verksamhetsmässiga mål och finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning ska ske i samband med upprättande av delårsrapport. Kommunfullmäktiges mål med underliggande resultatuppdrag har inte följts upp i delårsrapporten med undantag för ett av åtta mål: Framtidens arbetsgivare. Resultatuppdragen för ekonomimålet har inte följts upp, kommunen gör ändå en bedömning om att ekonomimålet kommer att nås.

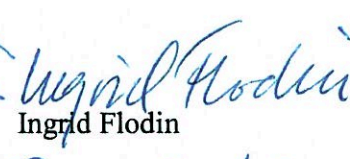
Revisorerna bedömer att:

- det prognostiserade resultatet i delårsrapporten är förenligt med de finansiella mål fullmäktige fastställt,
- det inte går att uttala sig om verksamhetsmålen då de i huvudsak inte följts upp i delårsrapporten.

Härnösand den 12 oktober 2016

Sigfrid Tjärnlund

Bo Anders Öberg

Ingrid Flodin

Peter Hasselborg

Bert Skoglund

Samuel Möller

Ann-Sofie Berglund

Monica Flodin

Karl Hultin

Härnösands
kommun